

**STRATEGIJA ZA SMANJENJE
ENERGETSKOG SIROMAŠTVA
ZA OPĆINU TEOČAK
(2024- 2029)**

**STRATEGIJA ZA SMANJENJE
ENERGETSKOG SIROMAŠTVA
ZA OPĆINU TEOČAK
(2024- 2029)**

IZDAVAČ

Općina Teočak
Centar bb
75 414 Teočak
web: www.teocak.gov.ba

AUTOR

Dr.sc. Asim Pandžić, vanredni profesor
Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet- Odsjek za socijalni rad

KOAUTORI

Semir Mulaosmanović, dipl. ing. sigurnosti i pomoći
Općina Teočak

Osman Hasanović, dipl. pravnik
Centar za socijalni rad Teočak

**PODRŠKA
TOKOM
IZRADE**

Dr.sc. Džemila Agić, Centar za ekologiju i energiju Tuzla

Mr.sc. Vanja Rizvić, Centar za ekologiju i energiju Tuzla

Izrada “Strategije za smanjenje energetske siromaštva za Općinu Teočak (2024- 2029)” je aktivnost u okviru treće faze projekta: “Inovacije u EE i OE za bolje prilagođavanje klimatskim promjenama i smanjenje siromaštva“, koji realiziraju Caritas Švicarske i Centar za ekologiju i energiju.

CARITAS Schweiz
Suisse
Svizzera
Svizra

cee
centar za ekologiju i energiju

SADRŽAJ

Uvod.....	7
Metodološki pristup izrade strategije.....	8
Obrazloženje energetske siromaštva.....	9
Energetsko siromaštvo u EU i BiH.....	10
Evropska unija.....	10
Bosna i Hercegovina.....	12
Odgovor na energetsko siromaštvo.....	13
Mjerenje energetske siromaštva.....	13
Rješavanje energetske siromaštva mjerama energetske efikasnosti.....	14
Podrška prihodima onih koji žive u energetskom siromaštvu.....	15
Strateška platforma.....	16
Situaciona analiza.....	16
Demografska struktura stanovništva.....	16
Socijalna struktura stanovništva.....	17
Geografske i stambene karakteristike.....	18
Energetske karakteristike.....	19
Povezanost strategije sa postojećim strateškim dokumentima i zakonima.....	19
Strateška vizija.....	19
Strateški ciljevi.....	20
Indikatori i definicija energetske siromaštva.....	21
Koordinacija i odgovornost za energetsko siromaštvo.....	22
Programski ciljevi i mjere.....	23
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći.....	23
Programski cilj 1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetskih siromašnih domaćinstva.....	23
Mjera 1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetski siromašnih domaćinstva.....	23
Programski cilj 1.2. Osigurati socijalne programe finansijske pomoći za smanjivanje energetske siromaštva.....	24
Mjera 1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije.....	24
Mjera 1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja utoku grijne sezone ...	24
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetske siromaštva.....	25
Programski cilj 2.1. Osigurati energetski pregled i savjetovanje za energetski ranjiva domaćinstva.....	25
Mjera 2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetski ranjiva domaćinstva.....	25
Programski cilj 2.2. Edukacija građana i organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti.....	26
Mjera 2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti.....	26
Mjera 2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske efikasnosti.....	27
Mjera 2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama.....	27
Programski cilj 2.3. Javne kampanje na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti.....	28
Mjera 2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“.....	28
Mjera 2.3.2. Finansiranje i sufinansiranje organizacijama civilnog društva za projekte iz oblasti energetske siromaštva.....	28
Programski cilj 2.4. Uspostavljanje institucionalne savjetodavne i edukativne podrške domaćinstvima u riziku od energetske siromaštva.....	29

Mjera 2.4.1. Info-centar za pomoć energetske siromašnima	29
Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetske efikasne socijalnog stanovanja	30
Programski cilj 3.1. Integrisati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike	30
Mjera 3.1.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetske siromašna domaćinstva	30
Mjera 3.1.2. Zamjena kućanskih uređaja po sistemu „staro za novo“ uz nisku stopu sufinansiranja.....	31
Programski cilj 3.2. Energetska obnova stambenih jedinica i sprovođenje mjera za uštedu energije.....	31
Mjera 3.2.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih stambenih objekata za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	31
Programski cilj 3.3. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata	32
Mjera 3.3.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	32
Mjera 3.4.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetske efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	33
Mjera 3.4.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	34
Akcioni i finansijski plan i praćenje.....	35
Akcioni plan	35
Finansijski plan	41
Monitoring i evaluacija.....	43
Anexi:	44
Anex 1. Grupe domaćinstava pogođene energetske siromaštvom	44
Anex 2. SWOT analiza	45

Uvod

Energetsko siromaštvo za sve veći broj ljudi u BiH predstavlja veliki izazov, a izvlačenje ranjivih građana iz njega trebao bi biti jedan od hitnih zadataka svih nadležnih institucija od lokalnih zajednica do državnog nivoa. Ključni uzroci energetskog siromaštva leže u kombinaciji niskog dohotka, visokog izdatka raspoloživog dohotka za energiju i loše energetske efikasnosti, posebno u pogledu izvedbe stambenih objekata. Polazeći od okvira energija-životna sredina-siromaštvo, smatra se da je siromaštvo ukorijenjeno u samoj prirodi domaćinstva, njegovog kapitala i humanog kapaciteta. S tim u vezi na siromaštvo se može gledati s tri različita aspekta: sa aspekta prihoda, sa aspekta osnovnih potreba i sa aspekta sposobnosti. Strategijom će se uzeti u obzir sva tri aspekta siromaštva i nastojanju da ih unaprijedi.

Mnoge općinske i/ili gradske uprave su već razvile strategije energetske efikasnosti, koje uglavnom samo djelimično ili čak negativno utiču na najugroženije osobe. Lokalne vlasti i vlade moraju osigurati da se negativni društveni rezultati izbjegnu ili nadoknade kreiranjem politika koje će to uzeti u obzir i/ili ih povezati s mjerama koje se suprotstavljaju svim rizicima. Općinske i/ili vladine energetske politike mogu različito uticati na siromaštvo i nejednakost. To je slučaj, npr. kada politika pruža ekonomsku podršku grupama s nižim prihodima, smanjujući siromaštvo, ali još više koristi grupama s višim prihodima, čime se povećava jaz u bogatstvu među tim grupama. Neciljane sveobuhvatne subvencije koje podržavaju upotrebu fosilnih goriva mogu izgledati kao najlakši način da se ponudi brza pomoć domaćinstvima i preduzećima. Ipak, vjerovatno će povećati nejednakost tako što će najviše koristiti grupama s višim prihodima. Ove politike također mogu povećati osjetljivost domaćinstava na promjenjivost cijena fosilnih goriva, umjesto da podstiču prelazak na čistije, otpornije izvore energije.

Cijene električne energije i energije za grijanje su znatno uvećane u toku posljednje dvije godine, a očekuje se da će u narednim godinama troškovi električne energije i energije za grijanje značajno porasti u BiH i mnogo će više ljudi iskusiti energetsko siromaštvo u različitim stupnjevima, a najviše će biti pogođene najugroženije demografske skupine. Pristup energetskim uslugama je ključan za socijalnu uključenost. Odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjeta i energija za napajanje uređaja osnovne su usluge na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje ljudi. Veoma je važno imati na umu, da je potrebno poboljšati pristup socijalnim uslugama korisnicima koji imaju nizak nivo prihoda i obrazovanosti što rezultira malim prihodima domaćinstva, koji obično ne pokrivaju osnovne troškove. Također, uvažavajući problem energetskog siromaštva profesionalni socijalni radnici mogu doprinijeti boljoj socijalnoj mobilizaciji.

Strategija za smanjenje energetskog siromaštva postaje nužnost u situaciji poskupljenja energenata i sve veće energetske isključenosti kako siromašnih slojeva društva tako i onih koji su u riziku od siromaštva, u kojoj su na udaru najranjiviji, i kada će budžeti, u padu ekonomskih performansi, biti nedovoljni za smanjenje broj ranjivih i energetski siromašnih domaćinstva. Kad se sve uzme u obzir, višestruka dobrobit od rješavanja problema energetskog siromaštva može izravno potaknuti privredni rast i prosperitet. Dok neodrživo korištenje energije ima za posljedicu usporavanje privrednog i društvenog rasta, sprečava smanjenje siromaštva i humanog i održivog socijalnog razvoja, te nepovoljnog uticaja na zdravlje stanovništva. Na siromašne se često gleda kao na statističku kategoriju koju treba identifikovati, istražiti i vremenom smanjivati. Strategijom će se posmatrati siromašni kao aktivni učesnici u procesima smanjenja siromaštva i humanog razvoja.

Prvi dio Strategije daje metodološki pristup i obrazloženje energetskog siromaštva, njegovog stanja u Evropskoj uniji i Bosni i Hercegovini, te odgovora na energetsko siromaštvo. Drugi dio je Strateška platforma koja sadrži: situaciona analiza, viziju i strateške ciljeve. Zatim definirani indikatori i definicija energetskog siromaštva te nadležnost institucija i njihova koordinacija. Treći dio, razrađuje strateške ciljeve na prioritetne ciljeve i mjere koje će se realizovati u cilju sjenjenja energetskog siromaštva uzimajući u obzir nivo prihoda, edukacije građana o energetskom siromaštvu i rješavanju izazova s kojima se susreću, te mjere energetske efikasnosti. Prvi tip mjera

odnosi se na direktno povećanje raspoloživog dohotka domaćinstva, tipično kroz različite oblike direktne finansijske pomoći. Drugi tim mjera odnosi se na indirektno smanjenje izdataka za potrošnju energije povećanjem nivoa znanja i informiranost građana. I treći tip mjera doprinosi direktnom smanjenju izdataka domaćinstava za energiju, fokusiranjem na smanjenje potrošnje energije, poput npr. energetske efikasnosti stambenih objekata i kućanskih uređaja, korištenje obnovljivih izvora energije te time ujedno doprinijeti pozitivnim efektima na okoliš i održivi razvoj. U četvrtom dijelu je opisan akcioni plan i način praćenja implementacije strategije. U Aneksu je data SWOT analiza i tabela grupa domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom.

Metodološki pristup izradi strategije

Izrada Strategije smanjenja energetske siromaštva dio je treće faze projekta (*Faza energetske efikasnosti III*) "Inovacije u energetske efikasnosti i obnovljivoj energiji za bolje prilagođavanje klimatskim promjenama i smanjenje siromaštva", koji implementira Centar za ekologiju i energiju (CEE) Tuzla u saradnji sa Caritas Švicarske (CaCH).

Metodološki pristup izradi Strategije urađen je u skladu sa „Smjernicama za planiranje smanjenja energetske siromaštva za jedinice lokalne i regionalne samouprave”, izrađenih u okviru projekta CO-EMEP, Preporuci komisije (EU) 2020/1563 o energetske siromaštva, Direktivi o energetske efikasnosti 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o energetske efikasnosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, Direktivi o električnoj energiji Direktiva (EU) 2019/944 Evropskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU, te Mišljenju Stručna grupe za zapošljavanje, socijalna pitanja i privredu SOC/717 Rješavanje problema energetske siromaštva i otpornost EU-a: izazovi iz privredne i socijalne perspektive.

Dokument je uzeo u obzir i mjeru 2.5.5. Osigurati socijalne programe za smanjivanje energetske siromaštva, sadržane u Prioritetu 2.5. Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost, Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine u kojoj se navodi „Da bi se osiguralo minimalno, finansijski pristupačno i pouzdano snabdijevanje energijom tj. da „niko nije zapostavljen“ u ovoj oblasti, treba planirati i provoditi programe socijalne zaštite ugroženih kupaca primjenom koncepta smanjenja energetske siromaštva, što između ostalog, podrazumijeva i podršku za poboljšanje energetske efikasnosti, te razmatranje, izradu i implementaciju socijalnog akcionog plana u oblasti energetike u FBiH“.

Prilikom izrade Strategije vođeno je računa da se svi postupci vode u skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenta U Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj: 74/19) definisana je metodologija kojom su propisani koraci u procesu izrade i sadržaj strateških dokumenata. U početnoj fazi procesa izrade Strategije, potpisan je Sporazum sa načelnikom Općine Teočak, Broj: 02-31-139632/23 na osnovu kojeg je formirana radna grupa za izradu Strategije sastavljena od predstavnika lokalne samouprave i centra za socijalni rad koja je usmjeravala dinamiku i proces izrade Strategije.

Proces izrade Strategije počeo je analizom svih strateških i drugih dokumenata koji su bili dostupni (europski, regionalni, državni, federalni, kantonalni), a koji tretiraju oblast energetske siromaštva. Potom su uslijedile radionice u okviru kojih je urađena je početna situaciona analiza, te produbljena situaciona analiza sa SWOT matricom. Tokom narednih radionica raspravljalo se o prijedlozima vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera za rješavanje pitanje energetske siromaštva. Na osnovu toga izrađen je akcioni plan. U toku izrade Strategije kontinuirano su vođene konsultacije sa svim učesnicima procesa.

Obrazloženje energetske siromaštva

Pitanja upotrebe energije, životne sredine i siromaštva su veoma tijesno povezana i nalaze se u međuzavisnom odnosu. Sposobnost domaćinstva da priušti potrebnu količinu energije pokazuje samo jedan segment složenih međuzavisnosti između energije, životne sredine i siromaštva.

U svijetu ne postoji jedinstvena definicija niti metodologija za utvrđivanje koje grupacije stanovništva spadaju u energetske siromašnu populaciju. Pojedine evropske zemlje primjenjuju definicije prilagođene njihovim životnim uslovima. U Bosni i Hercegovini ne postoji jasna definicija energetske siromaštva, niti metodologija i indikatori za utvrđivanje i praćenje energetske siromaštva.

Energetsko siromaštvo predstavlja veoma širok pojam. Tretira se kao višedimenzionalan problem koji proizilazi iz nepostojećih/inefektivnih socio-ekonomskih šema, a što je dodatno popraćeno neadekvatnim sistemima proizvodnje i potrošnje energije. Prelazak na liberalizovano energetske tržište, bez uspostavljenih mehanizama zaštite potrošača i kontinuirani rast cijena energenata predstavlja poseban problem u državama gdje je cijena energenata bila regulisana i subvencionirana od strane države

Dvije najčešće korištene definicije energetske siromaštva u naučnoj literaturi su: „Domaćinstvo je energetske siromašno ukoliko bi trebalo trošiti više od 10 % svojih prihoda da održi dom adekvatno toplim”, „Nemogućnost zagrijavanja doma i podmirivanja osnovnih energetske potreba do društveno i materijalno potrebnog nivoa” uz „narušeno fizičko i mentalno zdravlje i smanjenje mogućnosti učestvovanja u aktivnostima zajednice”².

Jedan od definicija energetske siromaštva kaže da ono predstavlja "Situacije, gdje domaćinstva ili pojedinci, nisu u mogućnosti da sebi priušte osnovne energetske usluge kao što su grijanje, hlađenje, kuhanje, rasvjeta, transport i dr., a koje garantuju normalne/pristojne uslove života, usljed (a) niskih primanja, (b) visokih cijena različitih energenata i (c) male energetske efikasnosti objekata u kojima se živi.”³

Evropska komisija donijela je Preporuke o energetske siromaštva koje uključuju tri pokazatelja koja se koriste za opisivanje i mjerenje energetske siromaštva u EU: nemogućnost adekvatnog zagrijavanja doma; dospjele neplaćene obveze po računima za energiju i prisutnost krova koji propušta, vlažnih zidova, podova ili temelja, ili truleži u prozorskim okvirima ili podu.

Energetsko siromaštvo je stoga kompleksni problem koji zahtijeva interdisciplinarni pristup različitih sektora: energetike, sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema itd.

U ključne uzroke energetske siromaštva su spadaju: rast cijena energije, uključujući i upotrebu relativno skupih energenata, pad prihoda domaćinstva i osobno siromaštvo, te degradacija stambenog fonda (loša energetska efikasnost) koji se ne obnavlja u onoj mjeri u kojoj bi mogao ili trebao. Sve navedeno čini začarani krug uzorka i posljedica: energetske neefikasnost građevina; nizak nivo prihoda, odnosno osobno siromaštvo; isključenja iz energetske mreže; gubitak doma uslijed nepodmirivanja troškova (stambeni kredit, režijski troškovi...); narušeno fizičko i mentalno zdravlje te kvaliteta života; društvena marginaliziranost i izolacija; drugi relevantni uzroci (nizak stupanj obrazovanja, nezaposlenost...).

Energetsko siromaštvo je rezultat većeg broja uticaja od kojih treba posebno izdvojiti sljedeće: (1) Slabe energetske performanse objekata (građevinski materijal, krovni pokrivač, nekvalitetni prozori i vrata...), što je u najvećem broju karakteristika starijih objekata, ali i novijih koji su građeni bez poštovanja uslova i tehničkih normativa za projektovanje stambenih zgrada i stanova ; (2) Niski

¹ B. Boardman, Fixing Fuel Poverty: Challenges and Solutions. Earthscan, 2010.

² S. Buzar, Energy Poverty in Eastern Europe: Hidden Geographies of Deprivation. Ashgate Publishing, Ltd., 2007.

³ "Overview report on the energy poverty concept" Eszter Turai (MRI), Senta Schmatzberger (BPIE), Rutger Broer (BPIE), 2021, www.comact-project.eu

prihodi nedovoljni za nabavku potrebnih energenata; (3) Nekvalitetna i energetska neefikasna lokalna ložišta (na primer, peć „smederevac“) i korištenje sirovog drveta, koja emituju zagađujuće gasove u unutrašnji prostor i/ili imaju velike toplotne gubitke; (4) Velike zdravstvene i druge javne štete koji nastaju u procesu proizvodnje energije iz fosilnih goriva; (5) Nekvalitetan ogrjevni materijal (niskokalorični i zagađujući ugalj, loženje otpadnih materijala...); (6) Visoke cijene daljinskog grijanja koje su posljedica disfunkcionalnih tehničkih i tehnoloških sistema daljinskog grijanja i visoke cijene energenata. Pored ovih uticaja, energetska siromaštvo posmatrano iz ugla (negativnih) učinaka na zdravlje ljudi i životnu sredinu je direktno povezano sa radom termoelektrana na ugalj i posljedicama koje emisije iz termoelektrana imaju na zagađenje humane i prirodne sredine.⁴

U kontekstu energetske siromaštva i isključenosti energetska najranjivije kategorije (ugroženima) se smatraju oni potrošači energije koji po svojim sociodemografskim obilježjima i energetskim pokazateljima koji se vežu na njihovo domaćinstvo imaju veću vjerovatnost da budu energetska siromašni od opće populacije. Energetskim siromaštvom su najteže pogođeni građani s niskim prihodima, kao što su najsiromašniji radnici (siromašni zaposleni), penzioneri s niskim primanjima, studenti, mlade odrasle osobe, porodice s mnogo djece i samohrani roditelji, kao i stanovništvo u nepovoljnom položaju koje je ionako izloženo velikim stopama siromaštva (socijalno ugroženi), što obuhvaća i osobe s invaliditetom, starije osobe, etničke manjine posebno romska manjina. Pored toga žene su izloženije većem riziku od energetske siromaštva i njegovim posljedicama zbog toga što u prosjeku primaju niže plaće, ali i zato što u većoj mjeri ovise o grijanju i hlađenju u domaćinstvima jer više vremena provode kod kuće zbog pružanja brige o porodici.

Posljedice energetske siromaštva na kvalitet života domaćinstva su višestruke i, bez izuzetka, negativne: (i) zdravstveni problemi izazvani niskim temperaturama u stanu, (ii) visok stepen unutrašnje zagađenosti prostora – *indoor pollution* – što direktno utiče na povećan stepen obolijevanja i smrtnosti tokom zimskih mjeseci u domaćinstvima sa nekvalitetnim lokalnim ložištima, (iii) smanjenje grijne površine stana odnosno broja prostorija koje se griju, (iv) umanjeње higijenskih standarda i navika zbog hladnoće u kupatilu tokom zimskih mjeseci, (v) pogoršanje uslova stanovanja, uslova za učenje, odmor, praktikovanja kulturnih navika i socijalne interakcije zbog smanjenja grijne površine odnosno prostora stana koji se može koristiti na komforan način, (vi) odricanje ili redukovanje mnogih drugih potreba zbog visokog učešća izdataka za energiju u ukupnom prihodu domaćinstva (hrana, lijekovi, obrazovanje...).

Sumarno, siromašna domaćinstva, ali i ona sa tzv. srednjim prihodima, prinuđena su na različite vidove uštede energije u okolnostima termički slabo izolovanih stambenih objekata i visoke potrošnje energenata za zagrijevanje stanova. Negativni efekti energetske siromaštva posebno se očituju u ranjivim društvenim grupama – domaćinstva sa malom djecom, domaćinstva sa hronično bolesnim članovima, staračka domaćinstva, nezaposleni, domaćinstva ispod ili na granici siromaštva.

Energetska siromaštvo u EU i BiH

Evropska unija

U preporuci Evropske komisije (EU) 2020/1563 o energetskom siromaštvu⁵ navodi se da energetska siromaštvo označava situaciju u kojoj domaćinstva nemaju pristup osnovnim energetskim uslugama. Gotovo 34 miliona Europljana 2018. nije moglo priuštiti primjereno grijanje u domaćinstvu, zbog čega je energetska siromaštvo velik problem za EU. U evropskom stupu

⁴ Vidjeti Stuck in the Past. Energy, Poverty and Environment – Serbia and Montenegro. UNDP, Belgrade, 2004.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1563>

socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički potpisali 17. novembra 2017., energija se navodi kao jedna od osnovnih usluga kojoj svatko ima pravo pristupa.

Podrška pristupu takvim uslugama mora biti dostupna onima kojima je potrebna. Kako se navodi u preporuci, odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjeta i električna energija za napajanje kućanskih aparata osnovne su usluge neophodne za dostojanstven životni standard i zdravlje. Pristup energetske usluge ključan je za socijalnu uključenost. Rješavanje problema energetske siromaštva stoga potencijalno može donijeti višestruke koristi, uključujući smanjenje izdataka za zdravstvo, smanjenje onečišćenja zraka (zamjenom neprikladnih izvora toplinske energije), poboljšanje ugode i dobrobiti te olakšanje za kućni budžet. Te bi koristi zajednički izravno potaknule privredni rast i blagostanje u Evropskoj uniji.

Energetsko siromaštvo ključni je pojam konsolidiran u zakonodavnom paketu pod nazivom „Čista energija za sve Evropljane”, kojim se želi olakšati pravedna energetska tranzicija.

Na temelju Direktive o energetskej efikasnosti 2012/27/EU⁶ Evropskog parlamenta i Vijeća, države članice obvezne su uključiti potrebu za smanjenjem energetske siromaštva u svoje obveze povezane s energetskej efikasnošću. Energetska efikasnost jedna je od pet dimenzija europske Energetske unije. Kroz princip „Prvo energetska efikasnost“ (engl. Energy efficiency first), Europska unija je prepoznala i potvrdila da je upravo energetska efikasnost europski najznačajniji izvor energije.

Kako je sažeto navedeno u uvodnoj izjavi 59. preinačene Direktive o električnoj energiji⁷, do energetske siromaštva dolazi zbog kombinacije niskih primanja, visokih troškova energije i loše energetske efikasnosti domova. Riječ je o vrlo složenom pitanju na koje utiču nestabilne cijene na energetskej tržištu i loša energetska efikasnost, posebno u pogledu svojstava zgrada, u kombinaciji s čitavim nizom socioekonomskih faktora povezanih s općim siromaštvom i problema povezanih sa sistema posjeda nekretnina. Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za zaštitu ugroženih i energetske siromašnih kupaca u kontekstu unutarnjeg tržišta električne energije. Takve se mjere mogu razlikovati zavisno o posebnim okolnostima u predmetnim državama članicama i mogu uključivati mjere socijalne ili energetske politike koje se odnose na plaćanje računa za električnu energiju, ulaganje u energetskej efikasnost stambenih zgrada ili zaštitu potrošača poput zaštitnih mjera protiv isključivanja. U slučajevima u kojima se univerzalne usluge također pružaju malim poduzećima, mjere kojima se osigurava pružanje univerzalnih usluga mogu se razlikovati zavisno o tome jesu li te mjere namijenjene kupcima iz kategorije domaćinstvo ili malim poduzećima (58).

Račune za režije, uključujući račune za energiju, 2018. nije moglo redovito plaćati 6,8 % ljudi koji žive u privatnim domaćinstvima u EU-u (30,3 miliona ljudi) te su oni bili izloženi riziku od isključenja iz energetske mreže. U istom razdoblju 7,3 % stanovništva EU-a (37,4 miliona ljudi) nije imalo ugodnu temperaturu okoline u svojim domovima.

S tim u vezi Evropska komisija preporučuje da države članice razviju sistemski pristup liberalizaciji energetskej tržišta u cilju podjele koristi među svim dijelovima društva, posebno onima kojima je to najpotrebnije, te razviju mjere za rješavanje problema energetske siromaštva koje se temelje na uskoj saradnji svih nivoa uprave, posebno omogućavajući usku saradnju regionalnih i lokalnih vlasti s jedne strane te organizacija civilnog društva i subjekata iz privatnog sektora s druge strane.

⁶[untitled \(europa.eu\)](#)

⁷<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944>

Bosna i Hercegovina

U Bosni i Hercegovini⁸ ne postoji jasna definicija energetske siromaštva, kao ni metodologija i indikatori za utvrđivanje i praćenje energetske siromaštva, tako da ne postoji ni regulatorni okvir za njegovo suzbijanje.

Nedostaju politike koje su posebno usmjerene na problematiku energetske siromaštva kao sastavnog dijela održivog razvoja u procesu energetske tranzicije. Pojedine javne politike samo dijelimično tretiraju ugrožene potrošače. Određeni napredak je postignut u pogledu zaštite ugroženih potrošača energije u najnovijim verzijama Zakona o električnoj energiji Republike Srpske iz 2020. godine i Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine iz 2013. godine. Međutim, u oba slučaja relevantni podzakonski akti, programi i propisi tek treba da se uspostave. Pojmovi kao što su energetske ranjiv i energetske zaštićeni potrošač se u dokumentima koriste naizmjenično i razlikuju se po značenju među entitetima, što će vjerovatno učiniti provođenje mjera za suzbijanje energetske siromaštva složenijim.

Stanja kao što su energetske siromaštvo i energetske ranjivost prepoznati su u Okvirnoj energetske strategiji BiH do 2035.godine, u novoj Strategiji razvoja Federacije BiH 2021.-2027. godina i u Strategiji razvoja energetske sektora Republike Srpske do 2035. godine. U pomenutim dokumentima je navedeno da je povećanje energetske efikasnosti ključni alat za iskorjenjivanje energetske siromaštva (u dijelu potrošnje električne energije i zagrijavanja domaćinstava). Međutim, još uvijek nedostaju ključni dokumenti za daljnja poboljšanja i direktniji pristup u smislu zakona i podzakonskih akata. Zakon o energetske efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 22/17) ne spominje ranjive potrošače.

U Zakonu o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 66/2013, 94/2015, 54/2019) navodi se da će Vlada Federacije izraditi i usvojiti Program zaštite ugroženih potrošača električne energije koji pripadaju kategoriji domaćinstava. Izrada navedenog programa počela je 2005. godine ali nikada nije finalizirana, jer su nadležni organi obrazložili da nije bilo osnova za izradu dokumenta u odsustvu demografsko-socijalne karte.

U Zakonu o električnoj energiji Republike Srpske ("Sl. Glasnik RS", br. 68/20) definisan je energetske zaštićen potrošač, ali sa aspekta socijalno ugroženih potrošača, te je sama implementacija prebačena na lokalne zajednice. Ovim zakonima, energetske ranjivost ostaje usko povezana sa socijalnom ugroženošću, pa se ovaj izazov prenosi na institucije nadležne za socijalnu zaštitu, kao i ministarstva zadužena za socijalnu politiku (na kantonalnom nivou), u kontekstu zaštićenih potrošača.

Zakon o električnoj energiji Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 27/2021) ne spominje ugrožene potrošače energije, ali u Brčko distriktu postoje programi za subvencioniranje računa za električnu energiju za socijalno ugrožene potrošače.

Tačan podatak o broju energetske siromašnih domaćinstava ne može se utvrditi, međutim, na osnovu pojedinih pokazatelja, taj broj zasigurno premašuje 50% od ukupne populacije. Postojeće procjene ukazuju da 69% domaćinstava u BiH troši više od 10% svog dohotka za plaćanje računa za električnu i toplotnu energiju, i prema jednoj od postojećih definicija spadaju u energetske siromašnu populaciju stanovništva. Identifikovanje energetske siromašnih domaćinstava u BiH nije moguće bazirati samo na ovom kriteriju, već se moraju primijeniti dodatni kriteriji. U najugroženije grupacije stanovništva, koje su podložnije energetske siromaštva, spadaju primaoci socijalne pomoći, jednoroditeljske porodice sa više djece i osobesa invaliditetom. Penzioneri su također suočeni sa posljedicama energetske siromaštva češće nego domaćinstva u kojima su pojedini članovi zaposleni, obzirom da imaju drugačije životne navike.

⁸ Vidi više u „Suzbijanje energetske siromaštva u Bosni i Hercegovini – prvi korak energetske tranzicije“ dostupno na https://osfbih.org.ba/images/News/NewsDocs/Energetsko_siromastvo_policy_paper.pdf

Nacrt dokumenta Integrirani nacionalni klimatski i energetska plan Bosne i Hercegovine, koji je pripremljen 2020 godine, i koji je još u procesu usvajanja, samo generalno uključuje energetska siromaštvo, i definiše ciljeve u ovoj oblasti. Usvajanjem dokumenta na državnom nivou bi se kreirali uslovi za uspostavljanje politika o energetska siromaštvo, na svim nivoima vlasti u BiH.

Odgovor na energetska siromaštvo

Mjerenje energetska siromaštva

U praksi, postoje tri najčešće korištene metode za određivanje načina na koji se mjeri energetska siromaštvo. Svaka od ovih metoda potencijalno daje različite rezultate za nivo energetska siromaštva i svaka može uticati na to kako aktivnost treba da bude usmjerena.

Na terenu se energetska siromaštvo utvrđuje kombinacijom objektivnih i subjektivnih kriterija, te društvenim konsenzusom oko razgraničenja između domaćinstva kojima je potrebna pomoć zajednice zbog energetska siromaštva i onih kojima nije. Naravno da je to razgraničenje često porozno i podložno daljnjim revizijama pod novim spoznajama o energetska siromaštvo.

Subjektivni kriteriji dijele se u procjene članova kućanstva („ne mogu prikladno zagrijati prostorije“) i procjene socijalnih radnika („prostorije nisu prikladno zagrijane, djeca su pothlađena“).

Članovi domaćinstva uglavnom izražavaju nedovoljnu zagrijanost prostorija u hladnim razdobljima ili nemogućnost podmirivanja računa za energente kako bi postigli dovoljnu zagrijanost prostorija. Međutim, također je moguće da se plaćanjem prikladne potrošnje energije, npr. za zagrijavanje prostorija, ugrožavaju drugi nužni životni troškovi: prehrana, školovanje, učestvovanje u zajednici itd. U takvim slučajevima dolazi do objektivnog prihodovnog siromaštva, čak i ako su nominalno životne prostorije zagrijane na temperaturu od 21°C ili više. Konačno, moguće je da do takve potrošnje dolazi zbog neefikasnosti sistema grijanja ili drugih energetska sistema, gdje se puno energije gubi u okolišu, a pritom se ne postiže željena kvaliteta života.

Subjektivne procjene socijalnih radnika uspoređuju sporno domaćinstvo s ostalim domaćinstvima u zajednici, i u saradnji s porodičnim liječnikom, procjenjuju ugrožava li nedostupnost energenata zdravlje ukućanima i njihovo punopravno učestvovanje u zajednici. Socijalni radnici mogu procijeniti nedostupnost i drugih energenata osim grijanja, npr. količinu vlage u prostorijama, nedovoljno svjetla za obavljanje školskih i profesionalnih aktivnosti i sl. U takvim situacijama, oni mogu upozoriti na potrebu ublažavanja specifično energetska siromaštva ukućana, iako se vjerojatno radi o domaćinstvima koja se bore sa siromaštvo općenito.

Objektivni kriteriji energetska siromaštva dijele se na finansijske i nefinansijske. Nefinansijski kriteriji uključuju opće stanje domaćinstva te se temelje na mjerama kao što su prosječna dnevna temperatura, vlažnost zidova i namještaja, skladištenje i pospremanje hrane, pripremanje hrane, mogućnost rashlađivanja u razdobljima visoke temperature i sl. Finansijski kriteriji s druge strane su stvarni plaćeni trošak za potrošnju energije u domaćinstvu. Najčešće domaćinstva čiji finansijski izdatak za energiju u određenom razdoblju prelazi prosjek finansijskih izdataka za energiju domaćinstava u regiji, a spomenuti finansijski izdatak za energiju čini ta domaćinstva službeno siromašnima nazivamo energetska siromašnim domaćinstvima. Takva su domaćinstva dakle energetska siromašna čak i onda kada im npr. dnevna temperatura prostorija prelazi 21°C u hladnim razdobljima.

U osnovne metode provjere energetska siromaštva spadaju:

Metod rashoda - Metoda rashoda za izračunavanje energetska siromaštva sagledava udio prihoda domaćinstva (neto troškova stanovanja) koji je namijenjen zadovoljavanju energetska potreba. Ako domaćinstvo treba da potroši više od 10% svog prihoda na energiju, smatra se da je u energetska siromaštvo, pri čemu se ozbiljnost energetska siromaštva povećava kako se

povećava udio prihoda koji se troši na energiju. Izvori podataka koji se koriste za prikupljanje dokaza o potrošnji domaćinstava se također prikupljaju relativno rijetko, što otežava praćenje napretka u borbi protiv energetske siromaštva. Osim toga, neki ljudi mogu imati visoke prihode, ali odluče da žive u domu koji je posebno energetski neefikasan. Iako ovi ljudi troše više od 10% svog prihoda na energiju, ne može se reći da su u osnovnoj deprivaciji i stoga nisu problem politike energetske siromaštva.

Subjektivna metoda - Subjektivna analiza energetske siromaštva postavlja ispitanicima niz pitanja kako bi utvrdili da li su morali bez grijanja ili su živjeli u nedovoljno grijanom domu. Međutim, samoprocjena energetske siromaštva može dati pogrešne utiske kreatorima politike o obimu energetske siromaštva.

Subjektivna kvalitativna procjena drugih – stručnjaka iz službi socijalne zaštite npr. socijalnih radnika u saradnji sa drugim odgovarajućim službama.

Objektivna metoda - Objektivna metoda izračunavanja energetske siromaštva nastoji da modelira ono što tipično domaćinstvo mora potrošiti na energiju da bi se njihov dom zagrijao prema preporučenim normama Svjetske zdravstvene organizacije i upoređuje to sa onim što znamo o prihodima domaćinstva kako bi pokušali odrediti izloženost domaćinstva energetskom siromaštvu.

Model niskog prihoda/visokih troškova - Razvijen od strane Londonske škole ekonomije i zvanično usvojen od strane Vlade Ujedinjenog Kraljevstva za upotrebu u Engleskoj i Velsu, model niskih prihoda/visokih troškova je pokušaj da se pozabave ograničenjima čistog modela energetske siromaštva zasnovanog na potrošnji. Prema ovom modelu da bi se razmatralo u energetskom siromaštvu, domaćinstvo mora imati i nizak prihod i suočiti se sa visokim troškovima energije (definisanim kao dvostruki medijan troškova energije). Ovo je pokušaj da se osigura da statistika o energetskom siromaštvu ne obuhvati ona domaćinstva koja nisu siromašna prihodima, ali odluče da žive u domu sa niskom energetskom efikasnošću.

Pokazatelji energetske efikasnosti se mogu podijeliti u četiri grupe:

- (a) pokazatelji kojima se trošak energije uspoređuje s dohotkom: energetska siromaštva kvantificira se usporedbom iznosa koji domaćinstva troše na energiju s njihovim dohotkom (npr. postotak ili broj domaćinstva koja troše više od određenog udjela svojeg raspoloživog dohotka na domaće energetske usluge);
- (b) pokazatelji koji se temelje na samoprocjeni: domaćinstvo se direktno pita u kojoj mjeri smatraju da si mogu priuštiti energiju (npr. mogu li svoj dom dovoljno ugrijati zimi i dovoljno rashladiti ljeti);
- (c) pokazatelji koji se temelje na direktnim mjerenjima: tim se pokazateljima mjere fizikalne varijable kako bi se utvrdila primjerenost energetskih usluga (npr. sobna temperatura);
- (d) indirektni pokazatelji: energetska siromaštva mjeri se pomoću povezanih faktora, kao što su dospelje neplaćene obveze za režije, broj isključenja i kvaliteta stambenog objekta.

Rješavanje energetske siromaštva mjerama energetske efikasnosti

Hvatanje ukoštac sa oskudicom u energiji i poboljšanje kvaliteta unutrašnje sredine domaćinstava sa malim prihodima moguće je izvesti putem sljedećih akcija i mjera koje doprinose ostvarenju tri različita cilja⁹: a) smanjiti cijene energije za domaćinstvo; b) poboljšati energetska efikasnost u zgradama nastanjenim najosjetljivijim domaćinstvima, uključujući neophodno ulaganje napora u obučavanje domaćinstava za racionalno korištenje energije i njenu uštedu; c) rad na socijalnom polju, povećavajući koliko je moguće male prihode.

⁹ The European Fuel Poverty and Energy Efficiency Project, Good practices experienced in Belgium, Spain, France, Italy and United Kingdom to tackle fuel poverty, 2008.

Analiza potrošnje energije i uticaji na zdravlje pokazuju da postoji hitna potreba za propagiranjem najpogodnijih tehnologija za uštedu energije za populaciju sa malim prihodima. Osim toga, te mjere treba da budu što je moguće rentabilnije. Različite zemlje Evropske unije imaju različite strategije i prioritete, već prema klimatskim odlikama i tipologiji zgrada. Uspješnost u postizanju energetske efikasnosti u domaćinstvu sa malim prihodima zavisice od polaznog nivoa energetske efikasnosti i toplotne ugodnosti, opsega poboljšanja efikasnosti i od toga da li su te mjere pristupačne domaćinstvu ili nisu. Sve one bi trebalo da doprinesu potencijalu intervencija u cilju poboljšanja energetske efikasnosti koje utiču na promjene u zdravlju članova domaćinstva.¹⁰

Energetska efikasnost treba imati primat u borbi protiv energetske siromaštva jer doprinosi smanjenju potrošnje energije, izdataka za energiju i emisija stakleničkih plinova te potiče razvoj lokalne privrede. Realizacija mjera energetske efikasnosti ima pozitivne uticaje na zdravlje (uklanjaju se vlaga, stalni propuh i plijesan) te se općenito povećava ugoda stanovanja.

Na bazi iznesenog, kao najrentabilnijim i efikasnim tehnologijama za domaćinstva sa malim prihodima, predlažu se: a) poboljšanje omotača zgrada, b) tehnike pasivnog grijanja i hlađenja, i c) poboljšanju servisiranja zgrada (kao što je zamjena grijnih sistema, rekuperacija toplote i sl.).

Poboljšanje omotača zgrade- Neodgovarajuća izolacija, jednostruki prozori i loša zaštita od promahe – razlozi su prisustva vlage, buđi i promahe, koji stvaraju veliki broj zdravstvenih problema. Zbog toga domaćinstva sa malim prihodima treba da poboljšaju izolaciju komponenata omotača, tj. zidova, krovova, zastakljenja, itd.

Tehnologije pasivnog korištenja sunčeve energije- Usvajajući pasivne tehnologije, povećanje sunčevih dobitaka je potrebno u severnim evropskim zemljama, dok je smanjenje potrebno u zemljama južne Evrope. Međutim, da bi se u potpunosti smanjili uticaji na sredinu, neophodne su još dvije mjere za ostvarenje energetske efikasnosti (električna efikasnost), ili pogodnosti (podmirenje preostalih energetskih potreba obnovljivim izvorima energije).

Poboljšanja u servisiranju zgrada i upravljanju energijom u njima- Poboljšanje efikasnosti servisiranja zgrada u kojima žive stanari sa malim prihodima, uglavnom se svode na zamjenu sistema za grijanje. Kada se govori o servisiranju zgrada, treba pomenuti i koncept upravljanja energijom u društvenim stanovima i domaćinstvima sa malim prihodima. Pametni mjerači mogu imati ključnu ulogu u monitoringu društvenih stanova.

Podrška prihodima onih koji žive u energetsom siromaštvu

Održavanje podrške za prihod domaćinstva je snažno povezano sa osnovnom uskraćenošću. Dakle, podrška prihodima igra veoma važnu ulogu u ograničavanju efekata energetske siromaštva.

Ovaj mjera opisuje podršku i mjere koje su dostupne kako bi se pomoglo ljudima u energetsom siromaštvu da podmiru i upravljaju svojim računima za energiju i radnje koje se poduzimaju kako bi se pomoglo ugroženim potrošačima da iskoriste mogućnosti za aktivno upravljanje i smanjenje energetskih troškova. Cijena energije je važan faktor koji doprinosi energetsom siromaštvu. Poteškoće u podmirivanju troškova energije mogu dovesti do toga da ukućani ne koriste dovoljno energije za održavanje adekvatnog grijanja svog doma, što može dovesti do dugoročnih zdravstvenih i socijalnih problema. Iako poboljšanje energetske efikasnosti doma može smanjiti račune domaćinstva za energiju, ne može ih eliminirati. Stoga je prepoznato da poboljšanja energetske efikasnosti moraju biti dopunjena odgovarajućom podrškom dohotka za one koji su u riziku od energetske siromaštva.

¹⁰ Liddell, C. and C. Morris, Fuel poverty and human health : A review of recent evidence, Energy Policy, vol. 38, no. 6, 2010, pp. 2987–2997.

Direktna finansijska pomoć je mjera koja treba da ide paralelno ali isključivo za najugroženije i to do momenta kada energetska siromašno domaćinstvo ne postigne energetska efikasnost, s obzirom na to da samo finansijske mjere ne omogućavaju korisnicima siguran izlazak iz energetskog siromaštva te da se njome djeluje isključivo na ublažavanje problema bez dugoročnog efekta na uzroke energetskog siromaštva.

Ovaj pristup obično uključuje direktnu finansijsku podršku - odbitke na mjesečnim računima za energiju, direktne finansijske naknade ili finansijske transfere s ciljem smanjenja ukupnog tereta računa za energiju za domaćinstva i zaštite od isključenja komunalnih usluga.

Direktna finansijska pomoć u vidu smanjenja iznosa računa za energiju je kratkoročno efikasna ali neodrživa mjera gdje se samo sufinansiraju troškovi energije u vidu smanjenja tereta računa za energente te ne pruža dugoročno rješenje problema, odnosno ne doprinosi suzbijanju uzroka i ne umanjuje štetne utjecaje na zdravlje i okoliš koji proizlaze iz energetske neimaštine. Međutim ovakav vid mjere je neophodan za ona domaćinstva koja se trenutno nalaze u teškoj materijalnoj situaciji i za koja nije sigurno da ne mogu obezbijediti osnovne energetske usluge bez finansijske pomoći sistema socijalne politike.

Strateška platforma

Situaciona analiza

Podaci za izradu situacione analize su prikupljeni na osnovu sekundarnih izvora relevantnih za pojedine aspekte analize (podaci iz Centra za socijalni rad, Federalni zavod za statistiku, podaci iz lokalne uprave). Svi podaci su prikazani zaključno sa 2023. godinom, a za pojedine segmente gdje nisu bili dostupni podaci iz 2023 godine korišteni su podaci iz ranijih godina.

Demografska struktura stanovništva

Općina Teočak smještena je u sjeveroistočnom dijelu BiH, na obroncima planine Majevice. U administrativnom smislu pripada Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno Tuzlanskom kantonu (TK), koji je jedan od 10 administrativnih jedinica u sastavu F BiH.

Površina općine iznosi 30,85 km², dok se dužina granice općine procjenjuje na oko 52,75 km. Stanovništvo općine je organizovano u šest mjesnih zajednica sa ukupno 2029 domaćinstava odnosno 7424 stanovnika. Prosječna veličina domaćinstva iznosi 3,67 članova. Najbrojnija su domaćinstva sa četiri člana.

Najviše stanovništva je smješteno u urbanom dijelu općine i iznosi 4607 dok u ruralnom dijelu se nalazi 2817 stanovnika.

Struktura domaćinstva	Broj	%
Broj domaćinstava – ukupno	2029	
Domaćinstva prema broju članova:		
<i>samačka domaćinstva</i>	251	12%
<i>domaćinstva sa 2 člana</i>	325	16%
<i>domaćinstva sa 3 člana</i>	348	17%
<i>domaćinstva sa 4 člana</i>	485	24%
<i>domaćinstva sa 5 članova</i>	327	16%
<i>domaćinstva sa 6 članova</i>	178	9%
<i>domaćinstva sa 7 i više članova</i>	106	5%
Broj jednoroditeljskih domaćinstava/porodica	9	0%

Socijalna struktura stanovništva

Nosilac socijalne zaštite na području općine je JU Centar za socijalni rad (CSR), čija se djelatnost finansira iz općinskog budžeta, dok se socijalna davanja predviđena Federalnim i Kantonalnim Zakonima, ovisno o obliku i pravu, uplaćuju direktno na tekuće račune korisnika. Na osnovu izmjena i dopuna navedenih zakona u ranijem periodu, utvrđeni su novi oblici socijalne zaštite za korisnike i na osnovu toga je znatno povećan broj korisnika određenih prava u odnosu na predašnji period. U narednoj tabeli su prikazani korisnici određenih prava prema evidenciji CzSR Teočak.

Socijalno ugrožene kategorije	broj
Broj korisnika socijalne zaštite – ukupno	648
Broj primaoca bilo kojeg oblika socijalne pomoći	
Broj materijalno ugroženih porodica koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje, materijalno neosigurane (s neriješenim materijalnim pitanjem)	68
Broj porodica s poremećenim porodičnim odnosima	12
Broj porodica samohranih roditelja	8
Broj porodica s neriješenim adekvatnim stambenim pitanjima	0
Broj porodica/roditelja spriječenih da obavljaju roditeljsku dužnost	0
Broj porodica/roditelja lišenih roditeljskih prava	0
Broj porodica čiji je član ometeni u fizičkom i psihičkom razvoju (osoba s invaliditetom)	159
Broj porodica čiji je član pokazuje društveno neprihvatljivo ponašanje (Sklone skitnji; Sklone prosjačenju; Sklone prostituciji; Sklone vršenju krivičnih djela...)	0
Broj porodica čiji je član hronično bolesna osoba	30
Broj porodica u stanju različitih socijalno – zaštitnih potreba	250
Broj djece bez oba roditelja	0
Broj djece nepoznatih roditelja	0
Broj djece napuštenih od roditelja	0
Broj djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama	17
Broj starijih osobe bez porodičnog staranja	4
Broj punoljetnih osoba nesposobnih za rad (do 65 godina – potpuno i trajno nesposobne za rad) bez sredstava za život	0
Broj osoba korisnika Javnih kuhinja	0
Broj osoba korisnika bilo kojeg vida humanitarne pomoći	100
Ostale osobe u stanju socijalne zaštite/potrebe	0

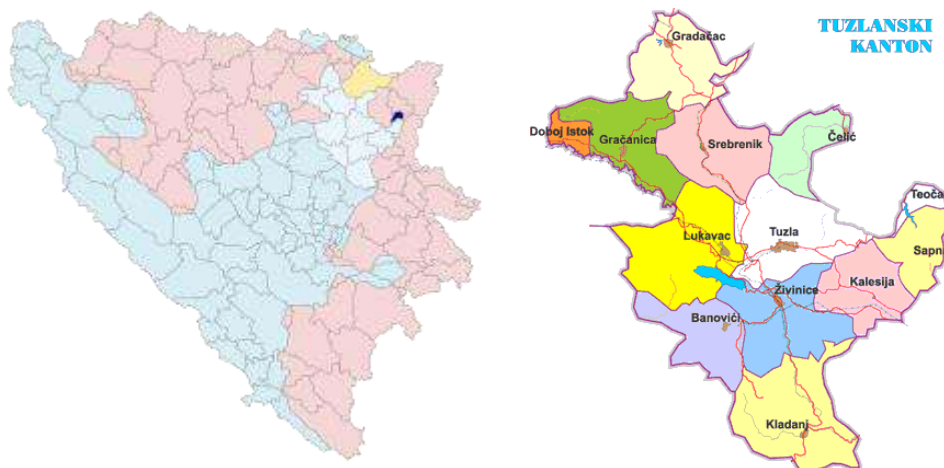
Novčane pomoći iz sistema socijalne zaštite	broj
Stalna novčana pomoć	63
Jednokratna novčana pomoć	120
Izuzetna novčana pomoći	0
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica	146
Pomoć za ishranu, ogrijev, odjeću i obuću	0
Pomoć u rješavanju stambenog pitanja	0
Dječiji dodatak	229
Novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja ženi-majci, odnosno drugom licu koje nije u radnom odnosu;	52
Pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje;	0

Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;	0
Osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u osnovnim školama školarine i stipendije đacima i studentima.	31
Pomoć za opremu djeteta samohranim nezaposlenim roditeljima	0
UKUPNO	641

Geografske i stambene karakteristike

U geografskom smislu općina Teočak se nalazi na 44°39` stepeni sjeverne geografske širine i 19° 05` stepeni istočne geografske dužine. Sa jugo-istočne strane se graniči sa općinom Sapna koja se nalazi u sastavu Tuzlanskog kantona i teritorijalno pripada Federaciji Bosne i Hercegovine, a sa sjevero-zapadne strane se graniči sa općinom Ugljevik i sa jugo-zapada općinom Lopare koje se nalaze u teritorijalnom sastavu Republike Srpske. Općinu karakteriše brdovit reljef nadmorske visine od 300 m.n.m (Jasikovac) do 675 m.n.m (Praznitorba).

Ukupna površina Općine iznosi 30,85 km². Zakonom o konstituiranju novih općina u Federaciji BiH i izmjeni područja općina podijeljenih međuentitetskom i međukantonalnom crtom područje općine Teočak čine naseljena mjesta: Bilalići, Jasenje, Sniježnica, Stari Teočak i Teočak Krstac i dijelovi naseljenih mjesta: Brijest, Gornja Kršina, Jasikovac, Priboj i Tursunovo Brdo. Do potpisivanja Mirovnog sporazuma o Bosni i Hercegovini naseljena mjesta Brijest i Priboj bila su u sastavu općine Lopare, dok su ostala naseljena mjesta bila u sastavu općine Ugljevik. Naseljena mjesta su organizovana u 6 mjesnih zajednica: Bilalići – Uzunovići, Centar, Husejnovići, Jasikovac, Sniježnica, Stari Teočak – Tursunovo Brdo.

Područje mjesne zajednice Bilalići-Uzunovići čine naseljena mjesta: Bilalići, Uzunovići i Bešići dok je prije rata naselje Luke iseljeno i u njemu trenutno nema stanovnika.

Područje mjesne zajednice Stari Teočak-Tursunovo Brdo čine naseljena mjesta: Stari Teočak, Tursunovo Brdo dok je prije rata naselje Medići iseljeno i u njemu trenutno ne živi niko, a po završetku rata od 1996. godine nastalo je novo naselje Brane.

Područje mjesne zajednice Huseinovići čine naseljena mjesta: Huseinovići i Softići. Područje mjesne zajednice Centar čine naseljena mjesta: Mrazovići, Salihovići, Rudine, Omerovići, Krstac, Haračići (Prisoje) i Jukanovići. Područje mjesne zajednice Jasikovac čine naseljena mjesta: Jasikovac, Ogorelica, Pošajtovac i Lisičine (Salkanovići), dok je stanovništvo Romske nacionalnosti živjelo u naselju Jasenje koje je prije rata brojalo oko 120 domaćinstava i imalo oko 317 stanovnika, a po izbijanju rata 1992. godine stanovništvo ovog naselja je izbjeglo izvan područja općine i po završetku

rata 1995. godine pa sve do danas još uvijek se nije vratilo u prijeratno mjesto življenja. Područje mjesne zajednice Sniježnica čini naselje: Sniježnica.

Prema prostornom planu, općina Teočak ima 19% urbanog dijela dok ruralnog ima 81%.

Područje općine Teočak broji 2799 stambenih jedinica od kojih 2798 slobodnostojećih kuća i jednom manjom stambenom zgradom.

Energetske karakteristike

Općina Teočak u proteklom periodu nije provodila programe energijske efikasnosti u oblasti stanovanja u individualnim ili kolektivnim stambenim objektima.

Implementirani projekti energijske efikasnosti od strane općine obuhvaćeni su samo projekti ulične rasvjete (izgranja led rasvjete). Sredstva za ove namjene su obezbijedena iz budžeta općine Teočak i vlada viših nivoa vlasti.

Projekti energijske efikasnosti i korištenja OIE u oblasti stanovanja su provodeni od strane nadležnih kantonalnih ministarstva, putem javnih poziva. Ovim projekti su se odnosili na provođenje mjera zamjene kotlova na fosilna goriva kotlovima na pelet, instaliranje sistema toplotne pumpe, a manji broj korisnika je koristio subvenciju za utopljanje stambenog objekta. Općina Teočak ne raspolaže podacima o broju korisnika i o obimu pružene podrške obzirom da je proceduru izbora korisnika i implementacije provodilo nadležno ministarstvo.

Općina Teočak nema izrađen sistem daljinskog grijanja. Stanovništvo općine ima vlastito centralno grijanje u većem dijelu i iznosi oko 80% dok sobno grijanje je oko 20% podaci su koji su dobiveni od mjesnih zajednica.

Povezanost strategije sa postojećem strateškim dokumentima i zakonima

Lokalni strateški planovi koji se odnose na socijalnu isključenost (razvojna strategija i dr.) i mjere energetske efikasnosti, Zakon o socijalnoj zaštiti i dr.

Strateška vizija i ciljevi utvrđeni ovom Strategijom smanjenja energetske siromaštva u potpunosti doprinose ispunjenju zakonskih obaveza lokalne zajednice i javne ustanove Centar za socijalni rad Teočak koje su utvrđene *Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom* (Sl.novine Tuzlanskog kantona",br.5/12-prečišćeni tekst, 7/14, 11/15, 13/16, 4/18, 12/20, 22/21, 5/22, 8/22, 10/22, 14/22 i19/22).

Strateška vizija

Detaljna situaciona analiza i kontekst izrade Strategije za smanjenje energetske siromaštva, u krajnjem upućuje na ključne strateške fokuse:

- Kako identificirati energetske siromašna domaćinstva ili kategorije stanovništva i pratiti stanje na lokalnom nivou;
- Kako smanjiti rizik od energetske siromaštva za energetske siromašne i domaćinstva koja su koja su u riziku programima socijalne zaštite;
- Kako unaprijediti znanje energetske siromašnih i domaćinstva koja su koja su u riziku o energetske siromaštva u rješavanju izazova s kojima se susreću;
- Kako smanjiti ili eliminisati energetske siromaštvo primjenom mjera energetske efikasnosti i održivosti i njihovom integracijom sa mjerama socijalne politike i socijalnog stanovanja.

Vizija predstavlja izjavu o željenoj promjeni u dugoročnoj razvojnoj perspektivi, čak i nakon predviđenog strateškog perioda. U definiranju vizije osnovni pristup je da energetska efikasnost

treba imati primat u borbi protiv energetske siromaštva jer doprinosi smanjenju potrošnje energije, izdataka za energiju i emisija stakleničkih plinova te potiče razvoj lokalne privrede i ima pozitivne uticaje na zdravlje, dok je direktnu finansijsku pomoć neophodno pružati isključivo za najugroženije i to do momenta kada energetska siromašno domaćinstvo ne postigne energetska efikasnost.

Vizija Općine Teočak u eliminisanju energetske siromaštva je:

„Energetska efikasna i održiva zajednica u kojoj niko nije energetska zapostavljen“

Vizija se temelji na ciljevima održivog razvoja u Bosni i Hercegovini i principu Agende 2030 za održivi razvoju „niko ne smije biti isključen“, kojim se teže eliminirati multidimenzionalni uzroci siromaštva i nejednakosti kao i diskriminacija u svim oblicima. Uvođenje tog principa u praksu zahtijeva mehanizme upravljanja i odgovornosti na svim nivoima, od lokalnog do međunarodnog, kako bi se osiguralo provođenje mjera za osiguravanje jednakosti.

Temeljni polazište Strategije za smanjenje energetske siromaštva, se zasniva na strateškom pravcu Okvira održivog razvoja BiH u dijelu Pametni rast „Zeleni rast i čista energija“ i Društvo jednakih mogućnosti koji potiče ispunjenje principa agende 2030. „niko ne smije biti zapostavljen“ čiji je cilj naveden u poglavlju „Ljudi“ osigurati dostojanstven i ravnopravan život u zdravom okruženju za sve građane Bosne i Hercegovine, razvojnih ciljeva i prioriteta Strategije razvoja Federacije BiH, Povećati energetska efikasnost i Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost u kojem se propisuje mjera „Osigurati socijalne programe za smanjivanje energetske siromaštva“, te Razvojne strategije Općine Teočak.

Strategije za smanjenje energetske siromaštva je alat za provođenje Agende 2030 i Ciljeva održivog razvoja, i Okvira održivog razvoja BiH na područje Federacije BiH. Istovremeno je i u funkciji realizacije Strategije razvoja Federacije kojom je predviđeno strateškim ciljem 2. Prosperitetan i inkluzivan razvoj, te strategije razvoja grada/općine..

Vizija razvoja predstavlja osnovu za utvrđivanje strateških ciljeva čijom će se realizacijom doprinijeti ostvarivanju vizije eliminisanja energetske siromaštva, koji prožimaju sve ciljeve i snažno podržavaju energetska efikasna i održiva razvoj Općine Teočak.

Strateški ciljevi

Strategija se temeljiti na priznavanju prava na energiju te su u njoj utvrđeni ambiciozni, ali realistični ciljevi za ostvarenje osnovnog stupa socijalnih prava, eliminisanje energetske siromaštva i dostizanje ciljeva održivog razvoja u odnosu na osiguranje pristupa materijalno pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve. Dugoročno njome bi se trebalo nastojati potpuno iskorijeniti energetska siromaštvo.

U funkciji ostvarivanja vizije utvrđeni su strateški ciljevi smanjenja energetske siromaštva:

- **Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći**
- **Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetske siromaštva**
- **Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetska efikasnog socijalnog stanovanja**

Uzimajući u obzir da je energetska siromaštvo rezultat društvenih, ekoloških, privrednih i geopolitičkih faktora, ono iziskuje *holistički pristup* u njegovom rješavanju, što podrazumijeva sveobuhvatnu analizu tog pitanja i potreba domaćinstava te uključivanje raznih aktera, od potrošača, socijalnih institucija (centara za socijalni rad), organizacija civilnog društva i preduzeća do regionalnih i lokalnih vlasti.

Strategija uključuje kako energetske tako i neenergetske mjere za uklanjanje temeljnih uzroka energetske siromaštva i ublažavanje uslova za energetska siromašna i ranjiva domaćinstva. Njome se želi osigurati da mjere energetske efikasnosti i tranzicije budu osmišljene i provedene na pravedan, pravičan i uključiv način, tako da nitko ne bude zapostavljen niti isključen.

Indikatori i definicija energetske siromaštva

Indikatori energetske siromaštva su urađeni u skladu sa faktorima koji opisuju energetska siromaštva koji se odnose na: ekonomski i socio-demografske faktore i energetske faktore.

U ekonomske i socio-demografske faktore ubrajaju se: Demografski aspekt (broj, spol i starost članova/ica domaćinstva); Finansijski aspekti (prihodi i troškovi energije); Zdravstveni aspekt (psihičko i fizičko zdravlje).

U energetske faktore ubrajaju se: Procjena energetske klase i ilustrativni indikatori (izolacija, vlaga, plijesan, propuh, sistem grijanja); Energetske usluge (grijanje, hlađenje, topla voda u domaćinstvu; kuhanje, rasvjeta, pranje i ostalo).

Za uspostavljenje indikatora energetske siromaštva, odnosno definiranja prioriteta ciljnih grupa, uspostavljeni su kriteriji prema sedam grupa i to: 1. energetska status objekta (izolacija, grijanje i električna energija), 2. energetska klasa objekta, 3. vlasništvo objekta, 4. vrsta stambene jedinice, 5. prihodovna strana – novčana podrška (socijalne naknade i pomoći), 6. ekonomski status domaćinstva, 7. socijalne kategorije stanovništva. Definirani su i uslovi za dobijanje podrške i pomoći. Kao osnova za identifikaciju energetske siromaštva uzima se DOMAĆINSTVO. Kombinacijom navedenih faktora utvrđivat će se kriterij za svaku mjeru.

U kontekstu vizije za eliminaciju energetske siromaštva i definiranih indikatora postavljena je definicija energetske siromaštva koja glasi

„Energetska siromaštva je stanje u kojem domaćinstvo nije u mogućnosti da obezbijedi potrebnu količinu energije, neophodnu za zdrav i dostojanstven život, na način koji ne ugrožava druge osnovne životne potrebe domaćinstva i šire zajednice“.

Energetska siromašna i ugrožena domaćinstva se kategoriziraju u dvije grup i to:

Energetska siromašna domaćinstva: Domaćinstva sa veoma niskim prihodima koja nemaju adekvatne energetske stambene uslove i usluge i ne mogu sebi priuštiti potrebnu količinu energije, neophodnu za zdrav i dostojanstven život (grijanje, rasvjeta, zagrijavanje vode,..), na način koji ne ugrožava zadovoljavanja osnovnih životnih potreba domaćinstva i šire zajednice, te su izloženi smanjenom mogućnošću plaćanja osnovnih energetske usluga (grijanje, el. energija, topla voda i dr.) i odricanju u drugim područjima života (kvalitetna ishrana, odjeća, obrazovanje, odmor, i dr.)

Energetska rizična domaćinstva: Domaćinstva koja imaju energetska neadekvatne stambene uslove i dostupne energetske usluge, čiji prihodi omogućavaju zadovoljavajuće energetske usluge za obezbijedenje potrebne količine energije, neophodne za zdrav i dostojanstven život, na način koji ne ugrožava druge osnovne životne potrebe domaćinstva i šire zajednice, ali su osjetljiva na negativne uticaje glavnih uzroka energetske siromaštva kao što su porast cijena energenata, nemogućnosti ulaganja u energetska efikasnost i sl. što dovodi do smanjenja njihove sposobnosti prilagođavanja na razne energetske izazove i povećanog rizika da postane energetska ugroženo ili siromašno.

U prilogu se nalazi tabela sa kategorijama energetske siromašnih i rizičnih domaćinstava (Anex 1)

Koordinacija i odgovornost za energetska siromaštvo

Za koordinaciju izrade, provedbe, implementacije i za praćenje realizacije Strategije unutar općinske uprave zaduženo je Koordinaciono tijelo za implementaciju mjera za smanjenje energetska siromaštva koju će imenovati načelnik Općine Teočak.

Koordinaciono tijelo će biti sastavljeno od predstavnika nadležnih službi Općine Teočak (Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu i Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove), Centra za socijalni rad Teočak i drugih relevantnih organizacija.

Za koordinaciju aktivnosti i implementaciju Strategije nadležna je Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu Općine Teočak.

Zadaci Općinske uprave u realizaciji Strateškog plana su sljedeći:

- uspješno integrirati ciljeve i mjere Strateškog plana u razvojnu strategiju Općine Teočak i ostale relevantne strateške dokumente;
- osigurati stručni kadar za realizaciju identificiranih mjera suzbijanja energetska siromaštva i energetske efikasnosti;
- osigurati finansijska sredstva za realizaciju mjera za koje je Općina Teočak identificiran kao nositelj;
- pravovremeno komunicirati i zajednički usuglasiti provođenje mjera koje nisu u nadležnosti Gradske uprave s predviđenim nositeljima i ostalim uključenim akterima;
- podržati kontinuirano provođenje mjera kroz čitavo razdoblje provedbe Strateškog plana do 2029. godine;
- osigurati praćenje i izvještavanje o dinamici realizacije plana do 2029. godine;
- kontinuirano informirati građane o realizaciji Strateškog plana;
- osigurati učešće svih relevantnih aktera i građana u čitavom procesu od izrade do praćenja realizacije Strateškog plana.

Nosioci aktivnosti na realizaciji strategije su: Općinska uprava Općine Teočak, Centar za socijalni rad Teočak, nevladine organizacije i udruženja građana.

Programski ciljevi i mjere

Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći

Programski cilj 1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetske siromašnih domaćinstava

Mjera 1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetske siromašnih domaćinstava

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera predviđa izradu sveobuhvatne karte energetske siromašnih domaćinstava na osnovu definiranih kriterija putem koje će se utvrditi nivo finansijske te energetske ugroženosti, te utvrđivanje metodologije načina analize, praćenja i izvještavanja o stanju energetske siromaštva i utvrđivanja najvećih žarišnih problema energetske siromašnih i ugroženih domaćinstava korisnika pomoći po osnovu energetske siromaštva i predlaganje neophodnih dodatnih mjera za njegovo smanjenje i postizanje njihove energetske efikasnosti. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">- Izrada metodologije i instrumenta istraživanja- Izrada baze za unos podataka- Posjeta domaćinstvima- Unos podataka u bazu- Izvještavanje- Davanje preporuka
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none">- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu- Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.- Centar za socijalni rad Teočak
Partneri u realizaciji	Lokalne nevladine organizacije i korisnička udruženja
Vremenski period realizacije	2025– 2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none">- Izrađen dokument "Metodologija identifikacije i praćenja energetske siromašnih domaćinstava"- Realizirane kućne posjete oko 640 energetske ugroženih domaćinstava i identificirana energetske siromašna domaćinstava.- Identificiran broj domaćinstava i njihove potrebe- Uspostavljen jedinstveni registar/baza sa podacima o domaćinstvima- Izvještaji o promjenama energetske statusa za ciljnu grupu domaćinstava
Korisnici mjere	Energetske siromašna domaćinstava
Broj korisnika	Oko 640 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) sa posebnim osvrtom na korisnike javne novčane podrške i to: <ul style="list-style-type: none">- korisnici stalne novčane pomoći- korisnici privremene novačane pomoći- korisnici novčane egzistencijalne naknade- korisnici naknade civilne žrtve rata- korisnici minimalne i zagarantovane penzije- korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti- korisnici lične invalidnine (I i II kategorija)- korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI)- korisnici porodične invalidnine
Procjena potrebnih sredstva	2.560,00 KM godišnje 12.800,00 KM ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (00.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (2.560,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Utvrđeno stanje domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom na području općine, i uspostavljen mehanizam praćenja stanja energetske

	siromaštva s ciljem poduzimanja kvalitetnih i pravovremenih mjera za njegovo smanjenje kroz programe finansijske i nefinansijske pomoći.
--	--

Programski cilj 1.2. Osigurati socijalne programe finansijske pomoći za smanjivanje energetske siromaštva

Mjera 1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na subvenciju troškova za električnu energiju za domaćinstva koja zadovoljavaju određene kriterije prihoda i socijalne ugroženosti. Energetski siromašnim domaćinstvima će se sufinansirati 150 kWh električne energije mjesečno. Aktivnosti: - Donošenje odluke od strane Općinskog vijeća o subvenciji troškova električne energije - Odobranje novčane pomoći uz uslov da dostavi dokaz o potrošnji električne energije
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Teočak - Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Donesena odluka od strane Općinskog vijeća o subvenciji troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	120 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Korisnici javne novčane podrške i to: -korisnici stalne novčane pomoći -korisnici privremene novčane pomoći
Procjena potrebnih sredstva	31.680 KM godišnje 158.400 KM ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (6.680 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (25.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Obezbijedena dodatna količina električne energije za energetski siromašna domaćinstava

Mjera 1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja utoku grijne sezone

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na subvencioniranje troškova grijanja tokom zime i perioda hladnog vremena (grijne sezone) i to za domaćinstva koja zadovoljavaju određene kriterije prihoda i socijalne ugroženosti. Energetski siromašnim domaćinstvima priznaje se pravo na sufinansiranje troškova grijanja (drva, pelet,...) u maksimalnom iznosu od iznosu od 400,00KM po domaćinstvu. Aktivnosti: - Donošenje odluke od strane Općinskog vijeća o subvenciji troškova grijanja u periodu zime i hladnog vremena - Odobranje novčane pomoći uz uslov da dostavi dokaz o nabavci ili plaćanju računa.
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.

Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Teočak - Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Donesena odluka od strane Općinskog vijeća o subvenciji troškova grijanja (pelet, drva, ...) u periodu zime i hladnog vremena - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 62 domaćinstva
Kriterij za ostvarenje mjere	Korisnici javne novčane podrške i to: -korisnici stalne novčane pomoći
Procjena potrebnih sredstva	25.200 KM/godišnje (po grijnoj sezoni) 126.000 (ukupno)
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (5.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (20.200 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Obezbijeđena potrebna dodatna količina toplotne energije tokom zime i perioda hladnog vremena za energetski siromašnih domaćinstava

Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetskog siromaštva

Programski cilj 2.1. Osigurati energetski pregled i savjetovanje za energetski ranjiva domaćinstva

Mjera 2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetski ranjiva domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	<p>Mjera se odnosi na realizaciju jednostavnih energetskih pregleda (provjera) domaćinstva (energetski siromašna i rizična domaćinstva) kojim će se utvrđivati postojeće stanje, te u skladu s tim pružati energetske savjete domaćinstvima za uštedu energije ili davanje preporuka za poduzimanje daljnjih koraka ka boljoj energetskoj efikasnosti. Provjere u domaćinstvima koja se suočavaju sa energetskim siromaštvom imaju za cilj: identificirati uzroke gubitka topline u kući; pomoći u identifikaciji i rješavanju problema s vlagom ili plijesni; ponuditi korisne savjete za uštedu energije i vode a pritom osigurati da dom ostane siguran i udoban. Prilikom pregleda odgovorne osobe koje vrše pregled će popunjavati energetske upitnike.</p> <p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formiranje Tima za obilazak domaćinstava i utvrđivanje stanja - Posjete domaćinstvima - Evidentiranje stanja izvršene provjere, sumiranje podataka i izvještavanje
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none"> - Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Teočak - Crveni križ
Vremenski period realizacije	2025-2029 (Kontinuirano u skladu sa Metodologijom praćenja energetski ranjivih domaćinstva i izvještavanjem)
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Broj provedenih jednostavnih energetskih pregleda - Broj udijeljenih praktičnih savjeta i preporuka za realizaciju jednostavnih mjera - Broj ispunjenih upitnika o energetskom siromaštvu

Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)
Broj korisnika	500 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	2000,00 KM/ (godišnje) 10.000,00 KM (ukupno)
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (300,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (1700.00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Identificirani uzroci gubitka topline u korisničkim domaćinstvima i pružene savjetodavne usluge za uštedu energije i energetske efikasnost domaćinstava za dugoročnije rješavanje problema energetske siromaštva

Programski cilj 2.2. Edukacija građana i organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti

Mjera 2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju raznih vrsta edukativnih događanja kako bi se što veći broj građana upoznao s tematikom energetske siromaštva, prilikama i načinima njegovog prevazilaženja. Cilj je upoznavanje domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom građana s pojmom i idejom demokratizacije korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti, te postupnog prelaza od građana koji su samo korisnici i potrošači energenata prema građanima koji su informirani potrošači i kasnije potrošači s vlastitom proizvodnjom energije. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Angažman NVO iz oblasti zaštite okoliša ili drugih stručnih lica iz oblasti energetske efikasnosti - Izrada Plana edukativnih aktivnosti sa utvrđenim temama i ciljnim grupama - Realizacija Plana edukativnih aktivnosti
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.
Partneri u realizaciji	- Domaći i međunarodne NVO
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	-Izrađen plan edukacija -Broj provedenih edukacija o energetske siromaštvu i energetske efikasnosti -Broj osoba obuhvaćen edukacijom
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom(<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)i građani općine Teočak
Broj korisnika	Oko 648 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	6.480 KM/god 32.400 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (1000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (5.480,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Informisani i educirani članovi domaćinstava o mogućnostima uštede energije, smanjenja finansijskih izdataka i unapređenja energetske efikasnosti domaćinstava

Mjera 2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske efikasnosti

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na informisanje, savjetovanje i pružanja podrške kod pripreme dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove porodičnih kuća i višestambenih zgrada s posebnim naglaskom na domaćinstva pogođena energetske siromaštvom. Aktivnosti: -U okviru postojeće sistematizacije poslova u Općini Teočak - U okviru postojećih referata utvrditi obavljanje poslova savjetovanja i pružanja podrške ugroženim domaćinstvima
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	-NVO i Sredstva informisanja
Vremenski period realizacije	2024-2029 (Kontinuirano)
Mjerljivi indikatori realizacije	-Broj pripremljenih prijava na otvorene pozive za ugrožene grupe građana. -Broj provedenih savjetovanja građana za prijave na pozive usmjerene na energetske siromašne građane
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) i potencijalni podnosioci prijave na Javni poziv
Broj korisnika	Potencijalno zainteresirani (oko 500 domaćinstva)
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	1000.000 KM/god 6000.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	- Budžet Općine Teočak (200,00 KM/god) - Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (800,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Povećan broj građana koji su podnijeli kompletne aplikacija na javne pozive za korištenje raspoloživih finansijskih za energetske efikasnost domaćinstava

Mjera 2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju raznih vrsta edukativnih događanja za osoblje javnih institucija (škola, i dr.) i upoznavanje s tematikom energetske siromaštva, prilikama i načinima njegovog prevazilaženja, te upoznavanje sa mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti. Aktivnosti: - Javni poziv i izbor stručne organizacije ili stručnog lica iz oblasti energetske efikasnosti u zgradarstvu - Izrada edukativno-informativnog materijala i širenje znanja o načinima smanjenja potrošnje energije - Promocija i distribucija edukativnog materijala
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	Javne ustanove, Škole, Elektronski mediji, Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025 -2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj edukacija - Broj štampanog edukativnog materijala - Broj objava, promocija u elektronskim medijima - Broj ustanova obuhvaćenih edukacijom
Korisnici mjere	- Javne ustanove na području općine Teočak
Broj korisnika	- oko 517 uposlenika i učenika u javnim ustanovama

Kriterij za ostvarenje mjere	Status javne institucije na području općine Teočak
Procjena potrebnih sredstva	5.000,00 KM/god 25.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (500.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (4.500,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Informisani i educirani predstavnici javnih ustanova i učenici škola o mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti

Programski cilj 2.3. Javne kampanje na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti

Mjera 2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju i realizaciju javnih kampanja u oblasti energetske pismenosti i energetske efikasnosti kako bi se što veći broj građana informisao o načinima uštede energije. Predviđene javne kampanje će se provesti putem elektronskih medija, kroz organizaciju emisija na temu energetske efikasnosti učešćem stručnih lica iz ove oblasti, putem saopštenja, emitovanjem video i audio poruka i sl. Aktivnosti: - Izrada Plana javne medijske kampanje o vrsti i načinu provođenja mjera smanjenja potrošnje energije i energetske efikasnosti - Realizacija Plana i evaluacija projekta
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.
Partneri u realizaciji	- Elektronski mediji, domaći i međunarodne nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025 -2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj javnih kampanja - Broj medijskih nastupa - Broj službenih naloga na društvenim mrežama - Izvještaj o provedenoj evaluaciji
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) i građani
Broj korisnika	Oko 648 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	3.000,00 KM/god 15000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (200.00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (2800,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Povećana informisanost građana i podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za uštedu energije i zaštite životne sredine

Mjera 2.3.2. Finansiranje i sufinansiranje organizacijama civilnog društva za projekte iz oblasti energetske siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na finansiranje lokalnih organizacija civilnog društva koje će putem realizacije projekata raditi na smanjenju energetske siromaštva realizacijom edukativno-informativnih i savjetodavnih aktivnosti i podizanju svijesti građana o načinima uštede energije i mjerama energetske efikasnosti i održivosti. Ovom mjerom će se finansirati projekti koji imaju za cilj smanjenje energetske siromaštva, a čije aktivnosti obuhvataju edukativno-informativno-savjetodavni rad sa
---------------------------------------	--

	domaćinstvima koja su pogođena energetske siromaštvom i realizacija javnih kampanja. Aktivnosti: - Ova mjera se provodi u okviru javnog poziva koji općina raspisuje kao podršku radu NVO
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	- Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti
Vremenski period realizacije	2024-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj raspisanih javnih poziva - Broj organizacija podržanih za realizaciju projekata - Broj korisnika projekata
Korisnici mjere	Direktni - Lokalne organizacije civilnog društva Indirektni - Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom i građani
Broj korisnika	Potencijalne NVO prijavljene na poziv
Kriterij za ostvarenje mjere	Projekti čiji se ciljevi i aktivnosti odnose na smanjenje energetske siromaštva
Procjena potrebnih sredstava	3.000,00 KM/god 180000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (500,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (2500,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Informisani i educirani članovi domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom i građani sa problematikom energetske siromaštva, mogućnostima i načinima njegovog prevazilaženja, te podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za smanjenje energetske siromaštva i zaštite životne sredine.

Programski cilj 2.4. Uspostavljanje institucionalne savjetodavne i edukativne podrške domaćinstvima u riziku od energetske siromaštva

Mjera 2.4.1. Info-centar za pomoć energetske siromašnima

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na osiguravanje „one-stop-shop“ pristupa za savjetovanje domaćinstava u riziku od energetske siromaštva. Ova mjera predviđa uspostavu trajnog ili privremenog sistema savjetovanja i informisanja domaćinstava u riziku od energetske siromaštva o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti, primjene obnovljivih izvora energije te dostupnim mehanizmima finansiranja. Mjera također predviđa osnaživanje energetske siromašnih jačanjem energetske pismenosti te poticanjem na učestvovanje u različitim oblicima energetske zajednice. Aktivnosti: - Unaprijediti jednog državnog službenika općinske administracije - Obezbediti edukaciju odabrane osobe za pružanje savjetodavnih usluga iz oblasti energetske efikasnosti i energetske siromaštva - Osnivanje info centra u saradnji i partnerstvu sa lokalnom NVO - Savjetodavni rad sa korisnicima putem info centra - Jačanje energetske pismenosti kod stanovništva - Informisanje o novim uređajima, sijalicama i načinima uštede
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	- Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti

Vremenski period realizacije	2024-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Oformljen lokalni info-centar - Pružene usluge - Broj i vrsta pruženih savjetodavnih i drugih usluga i podrške korisnicima
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) i građani
Broj korisnika	Oko 648 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	5000.00 KM/god 30.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (200.00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (4.800.00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Obezbijedjenje systemske informativno -savjetodavno-edukativne usluge osobama i domaćinstvima pogođenim energetske siromaštvom i educirani članovi domaćinstava sa mogućnostima i načinima primjene mjera energetske efikasnosti za smanjenje energetske siromaštva i zaštite životne sredine.

Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetske efikasne socijalne stanovanja

Programski cilj 3.1. Integrirati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike

Mjera 3.1.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetske siromašna domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na visoki procent sufinansiranja unapređenja ovojnice postojećih objekata (utopljanje objekata postavljanjem stiropora, obnovom krova, ...) s ciljem osiguravanja realizacije nužnih mjera energetske obnove kod energetske siromašnih i ugroženih domaćinstava, koji nisu u mogućnosti zatvoriti finansijsku konstrukciju. Aktivnosti: - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti objekata energetske ugroženih i ugroženih domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Teočak - Nevladine organizacije - Mjesne zajednice i druge nadležne službe Općine Teočak
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
Korisnici mjere	Energetske siromašna domaćinstva
Broj korisnika	63 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)

Procjena potrebnih sredstva	30.000 KM/god 150.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (5.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (25.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost ovojnice u domaćinstvima i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine energije kod energetski siromašnih i ugroženih domaćinstva

Mjera 3.1.2. Zamjena kućanskih uređaja po sistemu „staro za novo“ uz nisku stopu sufinansiranja

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na uspostavu sistema pomoći domaćinstvima za poboljšanje nivoa energetske efikasnosti kućanskih uređaja. Ključan segment mjere jest primjena principa „staro za novo“ kojim se domaćinstvo obvezuje na predaju starog, neefikasnog uređaja, prilikom preuzimanja novog kako bi se osiguralo ostvarenje energetske uštede. Mjerom će biti obuhvaćeni kućanski uređaji: Frižideri; Zamrzivači; Veš mašine, TV. Aktivnosti: - Program raspodjele finansijskih sredstava - Javni poziv za dodjelu finansijskih sredstava - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstava
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Teočak - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Općine Teočak - Nevladine organizacije i korisnička udruženja
Vremenski period realizacije	2028-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom zamjena staro za novo - Broj i vrsta uređaja
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 50 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetska status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetska siromaštvom (Anex 1.).
Procjena potrebnih sredstva	25.000 KM/god 50.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (2.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (23.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjena potrošnja električne energije kod energetski siromašnih domaćinstava

Programski cilj 3.2. Energetska obnova stambenih jedinica i sprovođenje mjera za uštedu energije

Mjera 3.2.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih stambenih objekata za domaćinstva u riziku od energetska siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na sufinansiranje unapređenja ovojnice postojećih objekata (toplifikacija objekata, zamjena prozora i vrata; izolacija krovova; izolacija zidova; izolacija podova) s ciljem osiguravanja realizacije nužnih mjera energetske obnove kod energetski ugroženih domaćinstva koja se nalaze u riziku od energetska siromaštva, a koji nisu u mogućnosti samostalno zatvoriti finansijsku konstrukciju.
---------------------------------------	---

	<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energijske efikasnosti objekta kod energetski ranjavih domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none"> - Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Teočak - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Općine Teočak - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Program sufinansiranja usvojen od strane gradskog vijeća - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 60 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetskim siromaštvom (Anex 1.).
Procjena potrebnih sredstva	24.000 KM/god 120.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (4.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (20.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Energetski unaprijeđene ovojnice postojećih objekata domaćinstava u riziku od energetskog siromaštva i poboljšana energetska efikasnost domaćinstava

Programski cilj 3.3. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata

Mjera 3.3.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	<p>Mjera se odnosi na sufinansiranje unaprjeđenja ili zamjene sistema grijanja (neefikasnih grijnih tijela - peći) uz korištenje obnovljivih izvora energije kada je to moguće u već postojećim stambenim objektima. Prihvatljiva su poboljšanja energetske efikasnosti sistema grijanja i zamjene energenata okolišno i finansijski povoljnijima, a posebno sistema koji koriste obnovljive izvore energije. Mjera predviđa također i sufinansiranje, odnosno poticanje primjene obnovljivih izvora energije u energetski siromašnim domaćinstvima. Od izuzetne važnosti je da mehanizmi i operativni modeli zamjene grijnih tijela budu zasnovani na objektivnim, provjerenim, pouzdanim i odgovornim prijedlozima i znanjima.</p> <p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energijske efikasnosti objekta energetski rizična domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none"> - Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.

Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Teočak - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Općine Teočak - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 25 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere-	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	25.000 KM/god 125.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (5.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (20.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod domaćinstava u riziku od energetske siromaštva

Mjera 3.4.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetske efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	<p>Mjera se odnosi na podsticanje energetske efikasnosti sufinansiranjem nabavke, ugradnje i zamjene energetske efikasne rasvjetnih uređaja za uštedu energije (energetskih efikasne rasvjetnih uređaja) za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva (led sijalice i led rasvjete), amaksimalno 10 rasvjetnih tijela. (Maksimalno 60 domaćinstava godišnje) Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Javni poziv za prijavu potencijalnih korisnika - Odabir korisnika mjere - Nabavka led rasvjete
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none"> - Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove.
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Teočak - Mjesne zajednice - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025– 2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Broj domaćinstava obuhvaćenih mjerom EE - Broj dodijeljenih/sufinansiranih uređaja
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 300 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	1200,00 KM/god 6.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak (200,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (1000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava, smanjena potrošnja električne energije i umanjene finansijske izdaci za energetske ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku od energetske siromaštva

Mjera 3.4.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti individualnih stambenih objekata sufinansiranjem kupovine i ugradnje solarnih panela (maksimalne snage do 3 kW – (1kW=1.000 Eura) za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva u omjeru (20,51% Općina, 20,51 % korisnik i 58,97 % viši nivoi vlasti i fondovi) u cilju unapređenja energetske efikasnosti individualnih stambenih objekata. Aktivnosti: - Javni poziv za prijavu potencijalnih korisnika za sufinansiranje postavljanja solarnih panela za domaćinstva - Odabir korisnika mjere - Isplata subvencije korisnicima mjere
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Teočak - Mjesne zajednice - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	- 2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj domaćinstva obuhvaćenih mjerom EE - Broj ugrađenih solarnih elektrana
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstvima
Broj korisnika	Oko 25 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštva (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	30.000 KM/god 150.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Općine Teočak 20,515 % (6.154,50 KM/god) Viši nivoi vlasti i fondovi 58,97 % (17.691 KM/god) Korisnici 20,515 % (6.154,50 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetske efikasnost domaćinstava ugradnjom solarnih panela i smanjeni troškovi električne energije za energetske ranjiva domaćinstva

Akcioni i finansijski plan i praćenje

Akcioni plan

Akcioni plan se odnosi na vremenski period 2024 – 2029 godine.

Programski cilj	Mjera	Vremensk i period realizacije	Procjena potrebnih sredstava	Izvori finansiranja		Nadležno tijelo/nosilac	Mogući efekti/ ishodi	Korisnici / Broj korisnika	Mjerljivi indikatori realizacije
				Općinski budžet	Ostali izvori				
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetskog siromaštva programima socijalne pomoći									
1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetskih siromašnih domaćinstava	1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetski siromašnih domaćinstava	2025 - 2029	12.800,00	0,00	12.800,00	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove - Centar za socijalni rad Teočak	Utvrđeno stanje domaćinstava pogođenih energetskim siromaštvom na području grada / općine, i uspostavljen mehanizam praćenja stanja energetskog siromaštva s ciljem poduzimanja kvalitetnih i pravovremenih mjera za njegovo smanjenje kroz programe finansijske i nefinansijske pomoći.	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 640 domaćinstava	- Izrađen dokument "Metodologija identifikacije i praćenja energetski siromašnih domaćinstava" - Realizirane kućne posjete u oko 640 energetski ugroženih domaćinstva i identificirana energetski siromašna domaćinstva. - Identificiran broj domaćinstava i njihove potrebe - Uspostavljen jedinstveni registar/baza sa podacima o domaćinstvima - Izvještaji o promjenama energetskog statusa za ciljnu grupu domaćinstava
1.2. Osigurati socijalne programe finansijske	1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova	2025 - 2029	158.400,00	33.400,00	125.000,00	- Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje	Obezbjedena dodatna količina električne energije za	- Energetski siromašna domaćinstva	- Donesena odluka od strane Općinskog vijeća o subvenciji

pomoći za smanjivanje energetskog siromaštva	električne energije					i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	energetski siromašna domaćinstava	- Oko 120 domaćinstava	troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
	1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja u toku grijne sezone	2025 - 2029	126.000,00	5.000,00	121.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Obezbijedena potrebna dodatna količina toplotne energije tokom zime i perioda hladnog vremena za energetski siromašnih domaćinstava	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 62 domaćinstava	- Donesena odluka od strane Općinskog vijeća o subvenciji troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o preveniciji i prevazilaženju rizika energetskog siromaštva									
2.1. Osigurati energetski pregled i savjetovanje za energetski ranjiva domaćinstva	2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetski ranjiva domaćinstva	2025 - 2029	10.000,00	1.500,00	8.500,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Identificirani uzroci gubitka topline u korisničkim domaćinstvima i pružene savjetodavne usluge za uštedu energije i energetsku efikasnost domaćinstava za dugoročnije rješavanje problema energetskog siromaštva	- Domaćinstava pogođena energetskim siromaštvom(energetski siromašna i rizična domaćinstva) - Oko 500 domaćinstava	- Broj provedenih jednostavnih energetskih pregleda - Broj udijeljenih praktičnih savjeta i preporuka za realizaciju jednostavnih mjera - Broj ispunjenih upitnika o energetskom siromaštvu
2.2. Edukacija građana i	2.2.1. Organizacija edukacija u	2025 - 2029	32.400,00	5.000,00	27.400,00	Služba za privredu, finansije, prostorno	Informisani i educirani članovi	- Domaćinstava pogođena	- Izrađen plan edukacija

organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetskog siromaštva i energetske efikasnosti	oblasti energetske efikasnosti					uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	domaćinstava o mogućnostima uštede energije, smanjenja finansijskih izdataka i unapređenja energetske efikasnosti domaćinstava	energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Oko 648 domaćinstava	- Broj provedenih edukacija o energetskom siromaštvu i energetske efikasnosti - Broj osoba obuhvaćen edukacijom
	2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove za domaćinstva pogodena energetskim siromaštvom	2024 - 2029	6.000,00	1.200,00	4.800,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Povećan broj građana koji su podnijeli kompletne aplikacije na javne pozive za korištenje raspoloživih finansijskih sredstava za energetsku efikasnost domaćinstava	- Domaćinstava pogodena energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Potencijalno zainteresirani (oko 500 domaćinstava)	- Broj pripremljenih prijava na otvorene pozive za ugrožene grupe građana. - Broj provedenih savjetovanja građana za prijave na pozive usmjerene na energetski siromašne građane
	2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama	2025 - 2029	25.000,00	2.500,00	22.500,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Informisani i educirani predstavnici javnih ustanova i učenici škola o mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti	Javne ustanove na području općine - oko 517 uposlenika i učenika u javnim ustanovama	- Broj edukacija - Broj štampanog edukativnog materijala - Broj objava, promocija u elektronskim medijima - Broj ustanova obuhvaćenih edukacijom
2.3. Javne kampanje na temu energetskog siromaštva i energetske efikasnosti	2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“	2025 - 2029	15.000,00	1.000,00	14.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu	Povećana informisanost građana i podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za uštedu	- Domaćinstava pogodena energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)	- Broj javnih kampanja - Broj medijskih nastupa - Broj službenih naloga na društvenim mrežama - Izvještaj o provedenoj evaluaciji

						- Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	energije i zaštite životne sredine	- Oko 648 domaćinstava	
	2.3.2. Finansiranje i sufinansiranje organizacijama civilnog društva za projekte iz oblasti energetskog siromaštva	2024 – 2029	18.000,00	3.000,00	15.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Informisani i educirani članovi domaćinstava pogođenih energetskim siromaštvom i građani sa problematikom energetskog siromaštva, mogućnostima i načinima njegovog prevazilaženja, te podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za smanjenje energetskog siromaštva i zaštite životne sredine	Lokalne organizacije civilnog društva - Potencijalne NVO prijavljene na poziv	- Broj raspisanih javnih poziva - Broj organizacija podržan za realizaciju projekata - Broj korisnika projekata
2.4. Uspostavljanje institucionalne savjetodavne i edukativne podrške domaćinstvima u riziku od energetskog siromaštva	2.4.1. Info-centar za pomoć energetski siromašnima	2024 - 2029	30.000,00	1.200,00	28.800,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Obezbjedenje systemske informativno - savjetodavno- edukativne usluge osobama i domaćinstvima pogođenim energetskim siromaštvom i educirani članovi domaćinstava sa mogućnostima i načinima primjene mjera energetske	- Domaćinstava pogođena energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Oko 648 domaćinstava	- Oformljen lokalni info-centar - Broj i vrsta pruženih savjetodavnih i drugih usluga i podrške korisnicima

							efikasnosti za smanjenje energetske siromaštva i zaštite životne sredine.		
Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetski efikasnog socijalnog stanovanja									
3.1. Integrisati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike	3.1.2. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetska siromaštva	2025 - 2029	150.000,00	25.000,00	125.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Unaprijeđena energetska efikasnost ovojnice u domaćinstvima i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine energije kod energetska siromašnih i ugroženih domaćinstva	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 63 domaćinstva	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Izveštaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
	3.1.4. Zamjena kućanskih uređaja po sistemu „staro za novo“ uz nisku stopu sufinansiranja	2028 - 2029	50.000,00	4.000,00	46.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjena potrošnja električne energije kod energetska siromašnih domaćinstava	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 50 domaćinstva	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom zamjena staro za novo - Broj i vrsta uređaja
3.2. Energetska obnova stambenih jedinica i sprovođenje mjera za uštedu energije	3.2.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih stambenih objekata za domaćinstva u riziku od	2025 - 2029	120.000,00	20.000,00	100.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Energetski unaprijeđene ovojnice postojećih objekata domaćinstava u riziku od energetske siromaštva i poboljšana energetska	- Energetski rizična domaćinstva - Oko 60 domaćinstva	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Program sufinansiranja usvojen od strane gradskog vijeća - Izveštaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima

	energetskog siromaštva						efikasnost domaćinstava		
3.3. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata	3.3.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	2025 - 2029	125.000,00	25.000,00	100.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	- Energetski rizična domaćinstva - Oko 25 domaćinstva	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Izveštaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima
3.4. Podsticanje primjene obnovljivih izvora električne energije	3.4.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetski efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	2025 - 2029	6.000,00	1.000,00	5.000,00	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstva, smanjena potrošnja električne energije i umanjeni finansijski izdaci za energetski ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku od energetskog siromaštva	- Energetski rizična domaćinstva - Oko 300 domaćinstva	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom EE - Broj dodijeljenih /sufinansiranih uređaja
	3.4.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	2024 - 2029	150.000,00	30.772,50	119.227,50 (uključujući i korisnike mjere)	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu - Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava ugradnjom solarnih panela i smanjeni troškovi električne energije za energetski ranjiva domaćinstva	- Energetski rizična domaćinstva - Oko 25 domaćinstva	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom EE - Broj dodijeljenih /sufinansiranih uređaja

Finansijski plan

Mjere	B / G	Period cijele strategije 2024-2029						Godišnji nivo											
		Ukupno	Godišnje	Finansiran je iz budžeta Općine (ukupno)	Godišnji prosjek finansiranja iz budžeta Općine	Finansiranje iz drugih izvora (ukupno)	Godišnji prosjek finansiranja iz drugih izvora	2024		2025		2026		2027		2028		2029	
								Općina	Drugi izvori	Općina	Drugi izvori	Općina	Drugi izvori	Općina	Drugi izvori	Općina	Drugi izvori	Općina	Drugi izvori
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetskog siromaštva programima socijalne pomoći																			
1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetski siromašnih domaćinstva	5	12.800,00	2.560,00	0,00	0,00	12.800,00	2.560,00				2.560,00		2.560,00		2.560,00		2.560,00		2.560,00
1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije	5	158.400,00	31.680,00	33.400,00	6.680,00	125.000,00	25.000,00			6.680,00	25.000,00	6.680,00	25.000,00	6.680,00	25.000,00	6.680,00	25.000,00	6.680,00	25.000,00
1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja u toku grijane sezone	5	126.000,00	25.200,00	25.000,00	5.000,00	101.000,00	24.200,00			5.000,00	20.200,00	5.000,00	20.200,00	5.000,00	20.200,00	5.000,00	20.200,00	5.000,00	20.200,00
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetskog siromaštva																			
2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetski ranjiva domaćinstva	5	10.000,00	2.000,00	1.500,00	300,00	8.500,00	1.700,00			300,00	1.700,00	300,00	1.700,00	300,00	1.700,00	300,00	1.700,00	300,00	1.700,00
2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti	5	32.400,00	6.480,00	5.000,00	1.000,00	27.400,00	5.480,00			1.000,00	5.480,00	1.000,00	5.480,00	1.000,00	5.480,00	1.000,00	5.480,00	1.000,00	5.480,00
2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove za domaćinstva pogodena energetskim siromaštvom	6	6.000,00	1.000,00	1.200,00	200,00	4.800,00	800,00	200,00	800,00	200,00	800,00	200,00	800,00	200,00	800,00	200,00	800,00	200,00	800,00
2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama	5	25.000,00	5.000,00	2.500,00	500,00	22.500,00	4.500,00			500,00	4.500,00	500,00	4.500,00	500,00	4.500,00	500,00	4.500,00	500,00	4.500,00
2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“	5	15.000,00	3.000,00	1.000,00	200,00	14.000,00	2.800,00			200,00	2.800,00	200,00	2.800,00	200,00	2.800,00	200,00	2.800,00	200,00	2.800,00

2.3.2. Financiranje i sufinansiranje organizacijama civilnog društva za projekte iz oblasti energetskog siromaštva	6	18.000,00	3.000,00	3.000,00	500,00	15.000,00	2.500,00	500,00	2.500,00	500,00	2.500,00	500,00	2.500,00	500,00	2.500,00	500,00	2.500,00	500,00	2.500,00
2.4.1. Info-centar za pomoć energetski siromašnima	6	30.000,00	5.000,00	1.200,00	200,00	28.800,00	4.800,00	200,00	4.800,00	200,00	4.800,00	200,00	4.800,00	200,00	4.800,00	200,00	4.800,00	200,00	4.800,00
Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetskog siromaštva razvojem održivog, energetski efikasnog socijalnog stanovanja																			
3.1.2. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetski siromašna domaćinstva	5	150.000,00	30.000,00	25.000,00	5.000,00	125.000,00	25.000,00		5.000,00	25.000,00	5.000,00	25.000,00	5.000,00	25.000,00	5.000,00	25.000,00	5.000,00	25.000,00	5.000,00
3.1.4. Zamjena kućanskih uređaja po sistemu „staro za novo“ uz nisku stopu sufinansiranja	2	50.000,00	25.000,00	4.000,00	2.000,00	46.000,00	23.000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00	23.000,00	2.000,00	23.000,00
3.2.1. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih stambenih objekata za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	5	120.000,00	24.000,00	20.000,00	4.000,00	100.000,00	20.000,00		4.000,00	20.000,00	4.000,00	20.000,00	4.000,00	20.000,00	4.000,00	20.000,00	4.000,00	20.000,00	4.000,00
3.3.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	5	125.000,00	25.000,00	25.000,00	5.000,00	100.000,00	20.000,00		5.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00	5.000,00
3.4.2. Sufinanciranje nabavke i ugradnju energetski efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	5	6.000,00	1.200,00	1.000,00	200,00	5.000,00	1.000,00		200,00	1.000,00	200,00	1.000,00	200,00	1.000,00	200,00	1.000,00	200,00	1.000,00	200,00
3.4.3. Sufinanciranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	5	150.000,00	30.000,00	30.772,50	6.154,50	119.227,50	23.845,50		6.154,50	23.845,50	6.154,50	23.845,50	6.154,50	23.845,50	6.154,50	23.845,50	6.154,50	23.845,50	6.154,50
UKUPNO		1.034.600,00		179.572,50		855.027,50		900,00	8.100,00	34.934,50	160.185,50	34.934,50	160.185,50	34.934,50	160.185,50	36.934,50	183.185,50	36.934,50	183.185,50
PROCENTI		100%		17,36%		82,64%		0,09%	0,78%	3,38%	15,48%	3,38%	15,48%	3,38%	15,48%	3,57%	17,71%	3,57%	17,71%

*Predviđeni iznos sredstva po pojedinim mjerama moguće je uvećati ukoliko se iznađu dodatna sredstva.

Monitoring i evaluacija

Monitoring predstavlja sistematično i kontinuirano prikupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka realizacije Strategije. Svrha praćenja je strateško upravljanje, odnosno pravovremena reakcija na eventualne zastoje u provedbi, novonastale probleme ili nepredviđene situacije. Praćenje treba biti kombinirano sa redovnim godišnjim izvještavanjem organa vlasti jedinice lokalne samouprave o provedbi Strategije te ukazivanjem na napredak ili eventualne zastoje uz davanje prijedloga za rješenja.

Osnova monitoring plana je formiranje grupe za praćenje, koja će na bazi postavljenih ciljeva u Strateškom planu pratiti proces i na godišnjoj osnovi izvještavati Općinsko vijeće Teočak i javnost o stepenu njegove realizacije. Odgovornost za praćenje realizacije Strateškog plana imaju:

- o Gradska uprava na čelu sa Načelnikom imenuje Koordinacioni odbor za izradu, ažuriranje i praćenje realizacije Strategije za smanjenje energetske siromaštva Službu za poslove gradonačelnika i gradskog vijeća;
- o Nadležne gradske službe i javne ustanove koje se bave pitanje energetske siromaštva (kroz godišnji izvještaj o radu);
- o Komisije, odbori, radne grupe koje osniva Općinsko vijeće, a koje u okviru svog djelokruga rada imaju i pitanje zaštite siromašnih;
- o Međunarodne i domaće organizacije koje imaju interes za kvalitetnu realizaciju ovog dokumenta.

Godišnji izvještaj o realizaciji Strategije priprema se s ciljem praćenja provođenja planiranih aktivnosti i ocjene doprinosa u ostvarivanju programa i mjera. U godišnjem izvještaju o realizaciji precizno se navodi da li su i u kojoj mjeri izvršene planirane aktivnosti iz akcionog plana rada, zatim očekivani i ostvareni rezultati, planirana i utrošena sredstva za izvršenje aktivnosti, i za eventualno neizvršenje, razlog za neizvršenje ili djelomično izvršenje.

Evaluaciju Strategije je moguće raditi tokom realizacije, a obavezno na kraju realizacije Akcionog plana (2029 godine), odnosno nakon realizacije Strategije, sa ciljem identificiranja nivoa postizanja strateških ciljeva i korištenja ovih i informacija o eventualnim novim strateškim pitanjima za novi ciklus planiranja.

Anexi:

Anex 1. Grupe domaćinstava pogođene energetske siromaštvom

Ekonomski i socio-demografski indikatori			Energetski indikatori			
Oblik javne novčane podrške	Socijalne kategorije stanovništva	Ekonomski status domaćinstva	Energetski status objekta	Energetska klasa objekta	Vlasništvo objekta	Vrsta stambene jedinice
Energetski siromašna domaćinstva						
<ul style="list-style-type: none"> - korisnici stalne novčane pomoći - korisnici privremene novačane pomoći - korisnici novčane egzistencijalne naknade - korisnici naknade civilne žrtve rata - korisnici minimalne i zagarantovane penzije - korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti - korisnici lične invalidnine (I i II kategorija) - korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI) - korisnici porodične invalidnine 	<ul style="list-style-type: none"> - Lica nesposobna za rad i privređivanje - Nezaposlene osobe - Mladi koji izlaze iz sistema socijalne zaštite - Starije osobe - Samohrani nezaposleni roditelji - Demobilisani borci - Civilne žrtve rata - Osobe sa invaliditetom (60 – 100 % oštćenja organizma) - Penzioneri - Porodice šehida i poginulih boraca - Ratni vojni invalidi (RVI) 	<ul style="list-style-type: none"> - Domaćinstva čiji prihod ne prelazi 30% prosječne plaće u Federaciji BiH po članu domaćinstva 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti bez toplotne vanjske izolacije - Objekti sa sobnim grijanjem - Električni uređaji loše energetske klase - Energetski neefikasna rasvjeta 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti sa lošim karakteristikama po osnovu vizualnog pregleda objekta 	<ul style="list-style-type: none"> - Privatni objekti 	<ul style="list-style-type: none"> - Porodične kuće / individualno stanovanje - Kolektivni stambeni objekti
Energetski rizična domaćinstva						
<ul style="list-style-type: none"> - zaposleni sa niskim primanjima - korisnici minimalne i zagarantovane penzije - korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti - korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI) - korisnici porodične invalidnine 	<ul style="list-style-type: none"> - Starije osobe - Demobilisani borci - Penzioneri - Zaposleni siromašni - Samohrani roditelji - Ratni vojni invalidi (RVI) 	<ul style="list-style-type: none"> - Domaćinstva čiji prihod ne prelazi 50% prosječne plaće u Federaciji BiH po članu domaćinstva 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti bez toplotne vanjske izolacije - Objekti sa centralnim grijanjem - Objekti sa sobnim grijanjem - Električni uređaji loše energetske klase - Energetski neefikasna rasvjeta 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti sa lošim karakteristikama po osnovu energetskog audita 	<ul style="list-style-type: none"> - Privatni objekti 	<ul style="list-style-type: none"> - Porodične kuće / individualno stanovanje - Kolektivni stambeni objekti

Anex 2. SWOT analiza

Za identifikaciju najvažnijih unutrašnjih faktora i vanjskih okolnosti od značaja za razvoj općine je korištena SWOT analiza. Utvrđivane su prilike i prijetnje, te snage i slabosti.

Identifikacija unutrašnjih i vanjskih faktora i okolnosti za općinu Teočak

Snage: lokalna zajednica koja podržava projekte energetske efikasnosti; geografski položaj lokalne zajednice omogućava razvoj i ima potencijal za obnovljive izvore energije (solarni paneli, vjetroelektrane); postoji potencijal i za proizvodnju solarnih panela.

Slabosti: ne postoje lokalne NVO koje bi promovisale energetske efikasnosti; nedovoljno razvijeni obnovljivi izvori energije; loša materijalna situacija stanovništva; stanovništvo nije edukavano u oblasti obnovljivih izvora energije; u lokalnoj zajednici/upravi ne postoje odjeli koji se bave praćenjem javnih poziva; ne postoji sistem javnog grijanja; ne postoji strategija za razvoj energetske efikasnosti; veliki broj domaćinstava se grije na fosilna goriva.

Prilike: postojanje različitih fondova za finansiranje projekata energetske efikasnosti (domaći i međunarodni); građani su zainteresirani za projekte energetske efikasnosti;

Prijetnje: viske cijele tehnologije energetske efikasnosti; česte promjene cijana energenata; loša energetska mreža; nemogućnost nabavke određenih energenata za ogrev.

